JEAN
PETITHUG

SECRETUL INCASILOR

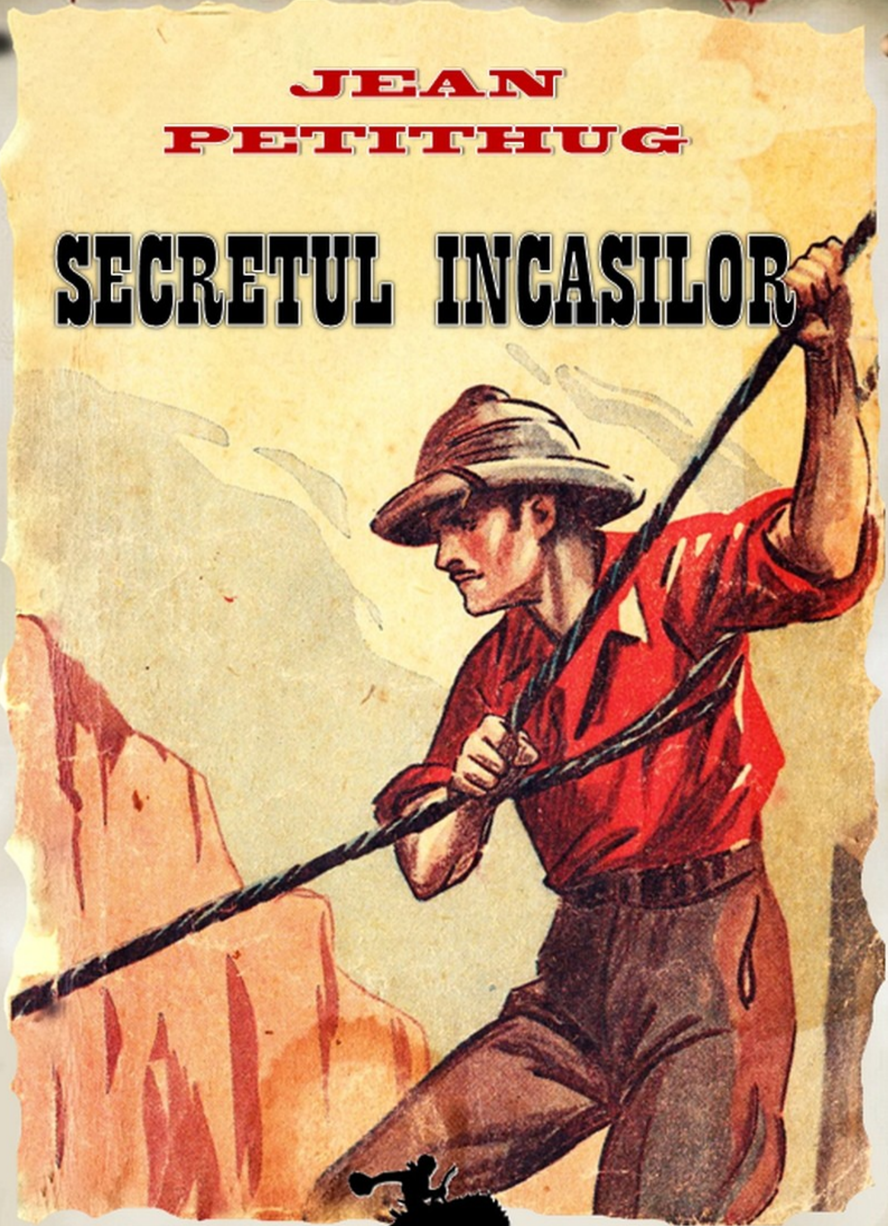

COLECTIA WESTERN

JEAN PETITHUG

SECRETUL INCAŞILOR

V.2.0

COLECTIA WESTERN

Traducere de FL. STOIAN

EDITURA ZIARUL

1

Jac Lasserre se ridica de pe patul sau de campanie. Deschisese ochii şi se mira ca era aşa lumina pe sub cortul sau, când el dăduse ordin să fie deşteptat de la întâiul mijit al zorilor.

Se sculă cu un uşor fior, căci frigul te cam pişcă la ora asta timpurie, chiar sub cortul dublu de alpaca.

Dădu la o parte perdeaua care servea de uşa şubredei lui locuinţe şi arunca o privire pe tabără.

Doua mici corturi joase, triunghiulare, la fel cu al lui, se ridicau la dreapta.

Acolo se odihneau cei doi tovarăşi ai lui de călătorie, Robert Vauguyon şi Pierre Estray.

Dar, pe tăpşanul care domina o râpă şi pe care se aştepta să-l vadă ocupat ca aseară, de către servitorii indieni şi de lamele misiunii, nu mai vedea decât câteva rămăşiţe din cina Pieilor-Roşii şi grămada de cenuşă încă fumegândă a unui foc abia stins.

Din fundul râpei urca mugetul unui şuvoi.

De cealaltă parte a cheilor acestor sălbatice stânci, se încălecau până la înălţimi ameţitoare, sub azurul tropical, puternice piscuri ale Anzilor Cordilieri.

În momentul acela, între doi munţi mătăhăloşi, ţâşni soarele orbitor, silind pe Jacques să-şi întoarcă ochii.

Indienii roşii, după obiceiul lor, îndreptaseră cu uşile spre soare-răsare corturile exploratorilor.

Jac începea să se simtă neliniştit. Ce însemna asta? Salahorii şi conducătorii lamelor să fi dezertat părăsind misiunea?

Este un accident care se întâmpla des şi la care exploratorii trebuie, din nefericire, să se aştepte totdeauna când pătrund în regiunile anevoioase sau cărora superstiţia le scosese ponosul ca sunt de temut.

Or, de cincisprezece zile de când porniseră din Cuzco, capitala Incaşilor, pentru a pătrunde în deşertul muntos, călătorii nu numai ca avuseseră de biruit cele mai straşnice piedici, dar încă pătrunseseră într-o regiune unde legenda Quinşuaşilor pretindea că s-ar afla ruinele unei cetăţi sfinte neştiuta de albi şi către care şi indigenii pierduseră drumul.

Quinşuaşii erau coborâtori din vechii supuşi ai Incaşilor.

Misiunea franceza Vauguyon-Estray-Lasserre, însărcinată să caute urmele încă necunoscute ale imperiului Soarelui, adunase mărturisirile legendei şi hotărâse să o controleze, în ciuda necredinţei şi a sfaturilor de prudenţă ale autorităţilor din Peru.

Nu afirmaseră şi unii autori că incaşii posedau, nu departe de Cuzco, capitala lor, un oraş misterios, refugiu la care nu se putea ajunge, al cărui secret era păstrat cu gelozie şi pe care cuceritorii nu-l putuseră descoperi niciodată?

Joc strigă:

— Allo! Pierre, Robert! Allo! Sculaţi-vă! Din celelalte două corturi tovarăşii îi răspunsesem:

— Iacătă-ne!… Ce e?… E vremea plecării?

— Sculaţi-vă, sunt complicaţii.

Pierre şi Robert se iviră, foarte emoţionaţi. Nu-şi daseră răgaz decât sa se încalţe şi să-şi arunce ponşourile lor pe umeri.

— Ce s-a-ntâmplat? întreba Robert, şeful misiunii.

— Ia uitaţi-vă şi voi! spuse Jac arătând cu un gest circular locul taberei, rămas gol.

Pierre scoase o înjurătură.

— Oamenii noştri au şters putina! exclamă el.

— Da, cred că n-am pierde vremea degeaba daca am încerca să-i ajungem din urma.

— În frumoasă încurcătură ne-au pus! spuse Robert, necăjit.

— Drept să spun, relua Jac, nu prea sunt surprins de ceea ce ni se întâmplă. Indienii ăştia roşii sunt de-o superstiţie tâmpită. N-aţi băgat de seama mutrele lor neliniştite şi privirile lor viclene de când am pornit mai departe de Cuzco?

— Ticăloşii! bombăni Robert. Şi măcar de ne lăsau lamele noastre! Dar au ciordit totul.

— Da, zău şi bagajele noastre! completă Jac.

— Când te gândeşti la câte strădanii ne-a costat întreprinderea şi să cadă totul în baltă când suntem aproape de ţintă!

— Măcar, spuse Pierre, să ne fi jucat ticăloşii festa la plecarea din Cuzco, am fi putut atunci recruta însoţitori mai de nădejde. În orice caz n-am mai fi făcut degrabă această teribilă călătorie.

— Nu ne mai rămâne decât sa facem cale-ntoarsă cât mai repede, declară şeful misiunii.

După acest schimb de păreri amărât, cei trei exploratori rămaseră, un moment, tăcuţi. Nu mai găseau cuvinte ca să-şi exprime ciuda.

La urmă, Jac bodogăni:

— Dar îţi vine să turbezi, să părăseşti, pentru nişte derbedei inconştienţi, o afacere aşa de bine studiată, la un pas de ţintă!

— Nici vorbă! Dar ce sa faci? Ne vom putea socoti destul de fericiţi şi cu atâta, dacă, lăsaţi la slabele noastre mijloace proprii cum suntem acum, am izbuti să ajungem înapoi la Cuzco toţi trei, sănătoşi, teferi.

După o nouă tăcere, Jac răbufni:

— Eu socotesc, totuşi, că n-ar trebui să ne pierdem chiar aşa capul. Ce dracu! N-am fi oameni de ştiinţa daca nu ne-am pricepe sa ne descurcam. Noi tot o să izbândim, numai sa dam dovada de sânge rece şi de energie. Şi astea nu ne lipsesc.

— Ai dreptate, Jac. Destul cu văicăreala! Să chibzuim mijloacele de-a ieşi din impasul acesta. Şi să începem, zic eu, prin a face un inventar de cele ce mişeii aceştia au catadicsit să ne lase.

— Inventarul nu va fi lung, au luat cu ei totul.

— Ni se spuse doar ca indienii tribului acesta erau vicleni şi hoţi, remarca Pierre.

— Nu ne rămâne, vasăzică, decât ce avem sub corturile noastre.

— Slab bagaj!

— Să ne mângâiem: dacă am avea mai mult, nu l-am putea purta. Principal e că ne-am păstrat armele.

— Numai că… lădiţa cu cartuşe a dispărut!

Şi pe când vorbeau, exploratorii scoteau din corturile lor obiectele preţioase sau de folosinţă zilnică pe care aveau obiceiul să şi le păstreze la îndemână.

Noi exclamaţii de surpriza şi alt şir de blesteme la adresa slujitorilor lor necredincioşi vesteau că ieşise la iveală o noua constatare neplăcută.

Cu o îndemânare drăcească, cu adevărat vrednică de nişte Piei-Roşii, oamenii de ajutor ai misiunii şterpeliseră, înainte de a fugi, până şi din corturi, tot ce le putuse ispiti lăcomia.

Spintecaseră, fără zgomot, cu cuţitele lor, pânza şi, strecurându-şi braţul prin deschizătură, găbjiseră arme, ceasuri, până şi obiecte de toaleta de-ale stăpânilor.

O carabină şi două revolvere automate scăpaseră de lăcomia şi reaua lor voinţă, dar cartuşele conţinute în încărcătoarele acestor trei arme formau toată provizia de muniţii a călătorilor.

În total: şapte cartuşe de fiecare revolver automat şi cinci pentru carabină.

Puştile şi gloanţele de vânătoare făcuseră picioare.

Cât despre merinde, ele se compuneau, pur şi simplu, din trei cutii cu conserve de carne, pe care, pentru orice caz, Robert şi tovărăşii săi le aveau de rezerva în rucsacurile lor.

Rucsacurile acestea fuseseră respectate, fiindcă cei trei prieteni le depusesem la căpătâiele culcuşurilor lor şi nu prea se puteau şterpeli fără a trezi pe proprietarii lor.

— Să rezumăm situaţia, spuse Robert. Cinci cartuşe pentru a ne apăra de *desperados* (bandiţi) sau pentru a abate ceva vânat. Încălţăminte şi haine de schimb – nimic. Ceasurile şi hărţile noastre cele mai bune – furate. Trei zile de hrană şi asta dacă ni le împărţim în raţii. Şi avem cel puţin zece zile de mers pentru a ajunge satul cel mai apropiat. Desigur, suntem oameni căliţi, făcuţi să lupte până la capăt, dar nu dau multe parale pe pielea noastră.

— Sunt de părere, spuse Pierre, s-o pornim la drum numaidecât, părăsind aici corturile şi culcuşele şi tot ce nu e strict de nevoie, ca să nu ne îngreunăm mersul. Trebuie să încercăm, fără a pierde un ceas, să reajungem la Cuzco. Poate să avem norocul să doborâm o vigonie; atunci, nu am mai risca sa murim de foame.

O vigonie, un soi de lamă sălbatică din Peru, ar fi procurat, într-adevăr, exploratorilor o bogată rezervă de carne.

— Poate om avea şansa să găsim şi ceva tunas, spuse Robert.

Tuna e fructul bun de mâncat al unei specii de cactus. E aromatica şi răcoritoare, dar valoarea ei nutritiva e slaba.

Jac, care de câteva clipe se închisese într-o tăcere gânditoare, declara deodată, cu o gravitate liniştită.

— Ei, fraţilor, ia ascultaţi! Eu unul nu sunt de părere să ne înapoiem la Cuzco. Eu propun, dimpotrivă, să ne urmăm călătoria. Înainte, spre ţintă!

Cei doi tovarăşi îl priviră uluiţi.

— Eşti nebun? spuse Pierre. Suntem şi aşa într-o situaţie disperată…

— Tocmai; ea n-o să fie mai disperată dacă stăruim îndrăzneţi la drum spre oraşul sfânt în loc de a bate în retragere. Ori că mergem într-o direcţie ori că mergem într-alta, nu ne va fi nici mai mult nici mai puţin greu să ne salvăm.

— Asta e-o vorbă! Cât mai mult timp va trebui să batem drumurile, cu atât mai multe riscuri înfruntăm.

— Ei şi descoperirea acestei misterioase cetăţi a incaşilor nu merita ea să le înfruntăm?

— Ce ne-ar împiedica, după ce vom fi ajuns la Cuzco, să refacem o caravană şi să întreprindem o nouă expediţie?

— Şi ce primire ne aşteaptă la Cuzco? Toţi cei care au taxat întreprinderea noastră drept curată nebunie, toţi cei care ne-au sfătuit să nu întreprindem călătoria asta în cea mai pustie şi mai primejdioasă regiune a munţilor, vor râde de întoarcerea noastră plouată. Autorităţile peruviene, ziariştii, ne vor lua peste picior, trâmbiţând în lume eşecul nostru, indienii ne vor privi batjocoritor, fiindcă fraţii lor ne-au împiedicat să ajungem până la sanctuarul Incaşilor. Ştiţi măcar dacă *coregidorul* ne-ar mai autoriza să recrutăm o nouă trupă? Şi presupunând chiar că ne va da autorizaţia, putem face prinsoare ca dezastrul nostru se va repeta, poate cu urmări mai grave ca întâia oară. Acum n-am avut de-a face decât cu nişte hoţi; la ocazia următoare, vom nimeri poate asasini… În sfârşit, trebuie să vă mai aduc aminte, prieteni, că nu mai avem decât puţini bani? Nu vom mai putea echipa a doua noastră expediţie aşa de bine ca pe întâia şi, prin urmare, vom avea şi mai puţine şanse de succes. La urmă, ne vom vedea siliţi sa ne întoarcem în Franţa fără a ne fi executat programul şi vom fi pierdut stima în lumea savantă.

— Dar bine, cum, fără de arme, fără de mijloace de nici un fel, să ne urmărim călătoria în pustiu?

— Suntem în inima munţilor şi dacă indienii noştri au ales ziua asta pentru a ne părăsi, e fard îndoiala fiindcă ne ştiau apropiaţi de atingerea ţintei noastre. Credeţi-mă, niciodată o ocazie ca aceasta nu se va mai înfăţişă pentru noi ca sa pătrundem în cetatea sfânta. Ce dracu! Vom găsi noi mijlocul să trăim; ne vom nutri cu fructe şi vânat şi daca ne lipsesc armele, ni le-om fabrica. Să fim noi mai puţin deştepţi sau mai puţin hotărâţi decât indienii pe jumătate sălbătici care trăiesc singuratici sau în mici grupe pe podişurile înalte ale Anzilor?… Şi eu zic că nu ne putem întoarce în Franţa fără a fi dus la bun sfârşit misiunea noastră. Până acum am avut mari greutăţi dar nu am dat piept cu adevărate primejdii. Să dăm înapoi la întâia ameninţare? Nu, să ştim să dominăm soarta vrăjmaşă!

Robert, care ascultase aceste ultime cuvinte avântate cu fruntea plecată, cu înfăţişarea gânditoare, ridică deodată capul şi spuse:

— Da, zău, Jac are dreptate! Trebuie să riscam totul pentru tot. Prea am făcut să se vorbească mult de noi ca să ne întoarcem caraghioşi. Dând bir cu fugiţii în faţa primejdiei, trădăm pe aceia care au avut destula încredere în noi ca să ne trimită aici. Noi nu facem o plimbare de plăcere, avem o datorie de îndeplinit.

— O misiune de executat! stărui Jac.

— Tocmai! Şi nu avem dreptul să ne dam bătuţi atâta timp cât ne mai rămâne forţa de luptat.

2

Exploratorii îşi biruiseră descurajarea, destul de scuzabila, care-i cuprinsese când descoperiseră dezertarea ajutoarelor lor.

Acum nu se mai gândeau decât să-şi oţelească voinţa, să-şi desfăşoare toată energia pentru a duce până la capăt misiunea lor arheologica.

Deşi evitau să se supraîncarce cu o povara care i-ar fi paralizat, strânseseră totuşi tot ce le putea înlesni o lungă zăbovire într-un ţinut deşert, căci nu era atâta vorba de a merge repede cât de a rezista o durata cât mai lungă.

Fuseseră siliţi să părăsească corturile şi paturile lor de campanie, fiindcă nu mai aveau lame cu care să le transporte.

Trebuiau să se culce pe pământul gol, neavând de învelitoare decât ponşo-urile lor, aceste mari mantale primitive şi de altfel practice, făcute dintr-o singură bucată de stofă roşie, cu o gaură pentru cap, prin ea. Dar Jac luase cu el sforile şi ţăruşii care serveau să întindă şi să fixeze pereţii de pânză.

— Astea pot să ne prindă bine. Ţăruşii, prevăzuţi cu vârfuri de fier, se puteau preface, la nevoie, în arme.

Pierre Estray era deosebit de necăjit de pierderea ceasului sau.

— Grozava plăcere să călătoreşti fără să ştii ceasul! mârâi el.

Dar Jac, care întâmpina toate ghinioanele cu veselie, îşi date cu părerea că se poate omul prea bine lipsi de ceas.

— Trebuie să ne resemnăm, spuse el, să trăim două, trei zile, ca sălbatici sadea, uitând deprinderile noastre de civilizaţi, care nu sunt toate excelente.

Uiţi că, pentru a ne rândui timpul, un mare ceasornic care nu are să ne lipsească niciodată, nici ziua nici noaptea: cerul splendid al ţinutului tropical.

Dând o raită prin împrejurul taberei, Jac descoperi câteva tunas pe nişte tufişuri de cactuşi. Le culese cu mare grijă, ferindu-se de a se râni cu ghimpii, ca acele de oţel, care fac ca aceste fructe să pară nişte nuci.

Le aduse triumfător, le curăţă de spini, frecându-le de o piatră, cum văzuse că făceau Pieile-Roşii.

— Astea au să ne îngăduie să mai cruţăm puţin rezervele noastre de merinde. Pentru primul nostru dejun să ne mulţumim cu câteva tunas.

Călătorii îşi consumam cu bună dispoziţie gustarea frugală. Ca băutură trebuiră să se mulţumească cu apa caldă din ploştile lor, pe care, din fericire, dezertorii li le lăsaseră.

Era luna iunie, sezon de toamnă pentru Peru, ţară din emisfera sudică.

Dar în regiunea asta tropicală soarele dogorea cu o strălucire nevoalată de cea mai slabă ceaţă, văpaia lui nefiind domolită decât de marea înălţime la care exploratorii ajunseseră.

Aceştia calculau că indienii roşii trebuie să fi părăsit tabăra puţin după răsăritul soarelui. Hoţii aceştia îndrăzneţi, care adunaseră tot ce putuseră ochi prin corturi, nu operaseră, desigur, în întuneric complet.

Examinând urmele fugarilor şi ale turmei lor de lame, Robert şi tovarăşii lui constatară, cu uimire, că ele continuau să suie în munte, în prelungirea drumului pe care misiunea îl urmase până acum, în loc de a coborî către Cuzco, cum ar fi părut firesc.

Era lucru cel puţin bizar, căci în direcţia aceasta nu erau de căutat altceva, pe cât părea, decât ruine.

Era oare prudent să apuce şi ei acelaşi drum, cu riscul să cadă într-o cursă? Hoţii îşi puteau închipui că francezii vor încerca să-i ajungă din urmă spre a-i pedepsi pentru dezertarea lor.

Şi poate că atunci ticăloşii nu se vor codi să se descotorosească de ei printr-o crimă.

Dar exploratorii erau hotărâţi să nu mai dea îndărăt în faţa nici unei primejdii.

Îşi luară aşa dar drumul înainte, spre oraşul misterios.

Purtau pălării mari de pâslă, turtite, de felul celora numite *monteras*, purtate obişnuit de muntenii peruvieni. Când aveau şi pons-urile roşii pe umeri, deasupra costumelor lor de flanelă, de croială sportivă, puteau fi luaţi astfel, de departe, drept nişte simpli Quinşuaşi.

Urmau creasta stâncilor, de-a lungul râpei adânci la marginea căreia îşi făcuseră tabăra. Acolo exista, pe vremuri, unul din acele drumuri aşternute cu lespezi, cu care Incaşii îşi brăzdaseră imperiul, de la miază-noapte la miază-zi, de la răsărit la apus, pe lungimi de mai multe mii de kilometri.

În apropierea lui Cuzco, lespezile au fost smulse de cuceritorii spanioli ca să servească la construcţia edificiilor lor, iar şoseaua era cu desăvârşire ştearsă, aşa că exploratorii nu-i regăsiseră urmele decât după mai multe zile de mers, călăuzindu-se de semne vagi.

Indienii care-i însoţeau se arătaseră rele călăuze şi-i rătăciseră de mai multe ori. Ceea ce călătorii francezi luaseră mai întâi drept neştiinţa, ei erau încredinţaţi acum că era mişelie.

Când, în sfârşit, indienii înţeleseseră că nu-i puteau nici descuraja, nici arunca pe o cale greşită, se hotărâseră să-i părăsească, cu riscul să aibă încurcături cu autorităţile peruviene.

Nu mai era chip de a se înşela de-aci încolo: vechea cale cu lespezi era prea bine conservata. Fireşte, era ştearsă. Pe ici, pe colo; într-alte părţi dispărea sub ierburi dar era totdeauna uşor să i se regăsească urma.

— Şoselele Incaşilor nu erau cu nimic mai prejos decât celebrele cai romane care au făcut puterea imperiului latin; sunt încă bune de folosit după patru veacuri de lăsare în părăsire. Mulţumită lor, Incaşii se puteau transporta de la un cap la altul al imperiului lor cu o repeziciune surprinzătoare, supraveghindu-şi toate provinciile.

Cei trei prieteni umblau de mai multe ore şi soarele, ajuns în creştetul cerului, îi săgeta cu raze arzătoare când şoseaua, după o cotitură, se sfârşi brusc la marginea râpei.

Pereţii care ţărmureau prăpastia se apropiau, la acest punct, până la şapte opt metri de distanţă între ei. Stânca face o ieşitură peste gol iar dedesubt, la o sută de metri adâncime, se desluşea, pe alocuri, sub o vegetaţie desfrânată, spuma albă a torentului care umplea cu mugetul lui strâmtoarea.

Exploratorii se opriseră şi priveau tulburaţi hăul de netrecut.

Să se pomenească opriţi când erau aproape să ajungă ţinta?

Puteau, fireşte, să încerce a înconjura piedica, să coboare în fundul strâmtorii şi să urce malul celălalt; dar Dumnezeu ştie în ce impas îi putea aduce o asemenea încercare. Ar fi trebuit să facă mai întâi mulţi kilometri într-un teren aproape de nestrăbătut înainte ca să găsească un teren prielnic coborârii şi, odată ajunşi jos, nu erau siguri că vor putea escalada râpa opusă.

— De data asta, spuse Pierre, oricâtă bunăvoinţă am avea, trebuie să ne recunoaştem bătuţi.

— Încă nu, făcu Jac. Se află prin locul acesta, dacă nu mă-nşel, o punte de *maguez*, aşa cum Incaşii făceau sa se construiască şi cum indigenii ştiu încă şi azi să le înjghebeze.

Plecând pe margine, el arăta o împletitură atârnătoare care semăna cu o reţea de liane şi curmeie încâlcite şi care era prinsa, la marginile ei, de nişte pari groşi, înţepeniţi în stâncă de fiecare parte a drumului întrerupt brusc.

Erau rămăşiţele unei punţi atârnate, îmbinata din fibrele solide a unui soi de răchita peruviană, numită *maguez*.

Era, din acest moment, lesne de ghicit ce se întâmplase:

Puntea suspendată era încă la locul ei, buna, azi dimineaţă şi indienii dezertori ai misiunii se slujiseră de ea ca să treacă prăpastia; dar, ajunşi dincolo, ei îi desprinsesem capetele de-acolo, ca să împiedice pe arheologi să treacă după ei.

— Caraghioşii şi-au tăiat ei singuri retragerea, observă Robert. Ce-i drept că ar şi risca tare mult dacă s-ar întoarce la Cuzco fără noi.

— Ei da, sunt aici sfărâmăturile unei punţi, dar nu văd prin ce ne-ar înlesni asta trecerea.

— Căutăm, stărui Jac cu încăpăţânare, să vedem cum au lucrat acei care au construit aici prima punte.

— Presupun că vreo câţiva din ei au coborât în fundul prăpastiei şi au urcat de cealaltă parte, apoi constructorii şi-au aruncat frânghii de la un mal la celălalt.

— Eu cred că am găsit un chip mai simplu, cel puţin mai repede şi, dacă vreţi, haide să-l încercăm.

— Sunt curios să ştiu…

— Avem ca la vreo treizeci de metri de frânghiuţă, nu prea groasă dar destul de rezistentă ca să suporte un om de greutatea mea; mă gândesc să mă folosesc de ea ca să trec dincolo.

— Cum naiba ai să faci?

— Se află, precum vedeţi, pe cealaltă parte a prăpastiei, ca şi pe asta de-aici, doi pari ţepeni, înfipţi unul lângă altul, care slujeau de puncte de fixare a principalelor frânghii ale punţii suspendate.

Daca izbutim să fixam capătul frânghiuţei noastre de aceşti pari, restul nu va mai fi decât jucărie.

— O fi!… Dar e vorba de a prinde frânghiuţa noastră dincolo, fără să ne fi mişcat de-aici şi, cum nu ştim să aruncăm un lassou… O demonstraţie practică va preţui mai mult decât o explicaţie, declara Jac.

Luă frânghiuţa, făcută din bucăţile salvate de la corturi şi înnodate între ele, legă la un capăt unul din ţăruşii de fier, luaţi şi ei tot de la corturi, apoi, de-a lungul frânghiei, făcu un şir de ochiuri depărtate ca la vreo cincizeci de centimetri unul de altul şi destul de mari ca să poţi petrece lesne piciorul prin ele.

Se făcuse astfel un fel de scară primitivă de frânghie, lungă de vreo cincisprezece metri.

Jac apuca ţăruşul fixat de-a curmezişul, în cruce, la căpătâiul frânghiei-scară, după ce încredinţase celălalt căpătâi camarazilor săi şi-l aruncă pe deasupra praştiei.

Întâia lui încercare neizbutind, trase înapoi spre el ţăruşul de fier, îl azvârli a doua oară şi, după mai multe încercări, reuşi să-l arunce în aşa fel, că frânghia se găsi prinsă între cei doi pari înfipţi în pământ, de cealaltă parte a prăpastiei.

Fu de ajuns s-o tragă acum puţin la sine, pentru a o fixa definitiv, datorita: ţăruşului curmeziş de care era legata şi care se proptise îndărătul perechii de pari, depărtaţi unul de altul numai de câteva degete.

O biata punte uşoara se găsea acum întinsa între cele doua maluri.

— Acum, spuse Jac, e vorba sa facem o funie rezistenta, cu ajutorul căreia să pot trage la mine puntea cea atârnată.

Exploratorii se puseră să salte mai întâi în sus, spre malul lor, reţeaua de *maguez* care atârna în abis.

Constatară că uşoara construcţie îşi păstrase nestricată isteaţa ei alcătuire: două sârme groase, puternice, susţinând printr-un şir de funii de grosimea, unui deget, un fel de podea scobită, ca un jgheab, făcută din curmeie împletite. Era un fel de albie lungă, în fundul căreia oamenii şi animalele puteau trece, unul câte unul, în şir indian.

Jac şi tovarăşii săi putură, fără să veteme prea mult trăinicia întregii înjghebări, să tragă afară un număr oarecare de funii, pe care le uniră ca să facă o funie puternica.

După ce sfârşiseră lucrarea aceasta, Jac îşi petrecu piciorul prin ultimul ochi al frânghiuţei ce-o fixaseră cu un capăt între cei doi pari de dincolo, îşi mai petrecu şi un braţ într-un al doilea ochi şi puse prietenii să-l lege pe după mijloc cu funia pe care aceştia o ţineau vârtos.

Apoi el se lăsă să alunece în prăpastie, suspendat de-o parte de funia pripon, pe care Robert şi Pierre începură s-o lase încet în jos şi de alta parte de frânghiuţa cu ochiuri care unea cele doua maluri ale abisului.

El nu-şi putu stăpâni un fior când se văzu plutind la o suta de metri deasupra fundului prăpastiei, ca un păianjen mare în capătul unui fir; şi prietenii lui tremurau la gândul că frânghiuţa s-ar putea rupe.

Şi pe când ei îl scoborau cu băgare de seama, Jac, trăgând binişor de frânghiuţa cu ochiuri, se depărta încetul cu încetul de malul râpei pe care o părăsise şi se apropia de peretele opus.

La sfârşit, cutezătorul pionier ajunse în atingere cu acest perete.

Nu mai avu acum decât sa escaladeze cei zece metri ai scării lui improvizate, slujindu-se de ochiurile acesteia, pentru a ajunge pe creasta râpei pe cealaltă parte a hăului.

— Bravo! izbucni Pierre, entuziasmat. Ce-i al tău e al tău, Jac: eşti un tip straşnic, ca să nu spun chiar – dat Dracului! Misiunea, în unanimitate de voturi, îţi votează felicitări.

— Răbdare! Sarcina mea încă nu-i isprăvită.

— Mofturi! Restul e ca şi nimic. Iartă-mă ca m-am îndoit un moment de isteţimea ta!

Robert legase un curmei al albiei împletite, de capătul funiei. Jac îl trase spre dânsul şi se servi de el spre a sălta în sus capătul punţii de *maguez*.

Asta fu cel mai anevoios căci, cu toată uşurinţa materialelor care serviseră ca s-o construiască, puntea asta era totuşi destul de grea şi puterile unui singur om abia ajungeau ca s-o ridice.

Jac trebui să reînceapă cazna de mai multe ori, având grija să priponească funia de parii înfipţi în pământ.

În sfârşit, putu să apuce capătul punţii şi să-l lege vârtos.

Trecerea era restabilită!

Jac se înapoie la tovarăşii lui.

— Cu un năbădăios ca tine nu vom rămâne niciodată încurcaţi, chiar şi în împrejurările cele mai grele şi nu mă mai îndoiesc de izbânda noastră.

Restabilirea punţii luase destul de mult timp; exploratorii calculau după poziţia soarelui, că trebuia să fie pe puţin două după prânz.

Erau obosiţi de căldura şi de munca făcută şi, mai ales, începea să-i taie foamea, căci cele câteva tunas ce mâncaseră dimineaţa nu erau o hrana prea nutritoare.

Se hotărâră să deschidă o cutie de corned beef.

— Ce-o fi, o fi, spuse Pierre. Să dăm buzna în rezerve. Mi-e o foame de lup.

— Şi mie, spuse Jac.

— Şi mie, aproba Robert.

— După asta, frate Jac, tot la tine ni-i nădejdea să ne regarniseşti proviziile de hrană. Încă o ocazie să te distingi!

3

Când o porniră iar la drum înainte, după două ceasuri de odihna bine meritată şi după ce trecuseră prăpastia restabilită cu atâta îndrăzneală, drumeţii noştri, urmând mereu calea antică a Incaşilor, intrară într-o vale unde nu se bucurau de vederea măreaţă ce avuseră până atunci de-a lungul râpei.

Dar câteva pâraie curgeau pe marginea drumului şi întreţineau o vegetaţie verde bogată, smălţată de flori cu culori vii.

Erau heliotropi, begonii roşii, dahire, toată gama de solanee veninoase şi numeroase soiuri de albăstrele roşiatice pe care Indienii le numesc *şihuahua*: şihuahua era, la Incaşi, o floare sfinţită, din care se împleteau cununile flăcăilor înaintaţi la cinstea de războinici.

Din sânul tufişurilor înflorite, zburau păsări cu penet strălucitor, speriate de apropierea oamenilor.

Arheologii găsiră un izvor din care îşi umplură ploştile şi băură de le merse la inima.

Ceva mai departe, dezgropară câţiva tuberculi ai unui soi de cartofi sălbătici.

— Uite ăştia au sa ne ţie loc de pâine, spuse Jac. Păcat numai ca nu avem câteva kilograme!

— Dar cum să-i coci? oftă Robert, noi n-avem nici măcar cu ce sa aprindem un foc.

Într-adevăr, indienii roşii furaseră şi brichetele exploratorilor, odată cu ceasurile acestora.

Şi o nouă grindina de înjurături pe seama mişeilor dezertori.

Dar Jac zâmbea.

— Mai, mai, îi spuse Pierre, mă prind că tu cunoşti vreo şmecherie ca să aprinzi focul. Ştii poate ca Pieile-Roşii să faci să ţâşnească flacăra prin frecarea una de alta a două bucăţi de lemn.

— Nu, spuse Jac, nu m-am reîntors încă aşa de bine la sălbăticie, dar îmi aduc aminte felul cum Incaşii aprindeau focul sfânt în templul Soarelui.

— Se serveau, spuse Robert, de-o oglinda scobita, cu care concentrau razele pe un gheomotoc de vata.

— Noi n-avem o oglinda concava, dar, în schimb, eu am o lupa, aceea de care ne slujeam ca să ne citim hărţile. Era din fericire în rucsacul meu şi a scăpat de lăcomia hoţilor noştri.

— Perfect! spuse Pierre. Dar, daca-i vorba ca soarele să ne dea focul, trebuie să ne grăbim să profităm de razele lui. Peste un ceas el va fi prea jos ca să mai aprindă o bucată de câlţi printr-o lentilă.

Atenţia lui Pierre şi a lui Jac fu abătută de-o exclamaţie a lui Robert.

— Nişte ruine!

Şeful misiunii întinse mâna spre un zid ros, care ieşea din verdele vegetaţiei, zid de cărămidă dărăpănat, rămăşiţă a unui puternice clădiri de prin alte vremuri.

Prietenii alergară spre partea aceea.

Ruinele se înălţau pe un teren stâncos, unde bălăriile nu puteau prinde rădăcini. De aceea ruinele nu erau prea năpădite şi puteau fi cu înlesnire explorate.

Prietenii descoperiră urma a patru pereţi, alcătuind o îngrădire pătrată, destul de vastă.

— Un tambo! spuse Robert.

Tambos erau hanurile pe care Incaşii aveau grijă să le zidească de-a lungul căilor, ca să se găzduiască, împreună cu suita lor, când călătoreau.

— Propun să ne stabilim aici pentru la noapte. Ne-am istovit azi destul şi nu trebuie să abuzăm chiar de forţele noastre. Să ne oprim şi să instalăm campamentul.

Bucăţile astea de pereţi ne vor apăra de vântul gheţos care suflă noaptea în munţi şi ne vor servi, la nevoie, ca parapet, dacă tâlharilor le-ar abate să ne caute pricină.

Propunerea lui Robert fiind aprobată, Jac lăsă pe cei doi prieteni să se ocupe cu instalarea taberei, în timp ce el aduna ierburi uscate şi se apucă să aprindă un foc, concentrând cu lupa sa, razele soarelui.

În curând flacăra pâlpâi. De cum se adună puţină spuză, Jac vârî în ea cartofii. Câteva crenguţe aruncate deasupra măriră focul.

Peste douăzeci de minute tuberculii erau buni de mâncat.

Exploratorii îi adăugară la restul cutiei de corned beef începută dimineaţa şi traseră un banchet regal.

Când sfârşiră cina, soarele asfinţea. Se grăbiră a-şi sfârşi preparativele pentru noapte, căci amurgul este scurt sub tropice.

Cu ajutorul pietrelor şi cărămizilor risipite clădiră un mic zid într-un colţ al tambo-ului, îngrădind o încăpere pe care o înveliră cu un acoperiş de frunzet. Făcuseră astfel un fel de cabană bine adăpostită de vânt şi de rouă.

Se învoiră ca să vegheze câte unul din ei, pe rând, cu revolverul în mâna, căci, de la fuga indienilor, se temeau de manevrele acestor trădători.

Daca aceştia i-au părăsit, mai ales pentru a-i împiedica să ajungă la oraşul sfânt, ei trebuie să-i fi şi pândit după aceea; i-au văzut desigur stârnind în expediţia lor, reconstruind puntea şi trecând prăpastia.

Poate că plănuiau acum să întindă o cursă acelora pe care-i priveau ca nişte pângăritori ai celor sfinte.

Era deci prevăzător să fie cu ochii în zece.

Jac profită de ultimele raze ale zilei, ca să dea o mică raită prin împrejurimile tambo-ului şi să se mai încredinţeze că nici o primejdie imediată nu ameninţa mica trupă.

Aceasta scurtă recunoaştere îl făcu să descopere, la vreo sută de metri de vechiul han ai Incaşilor, ruinele unei mici clădiri de piatră, pe care o perdea de copaci şi de tufişuri o mascase până acum.

Cei patru pereţi erau încă destul de bine păstraţi, dar acoperişul şi lemnăria dispăruseră.

Ca şi cele mai multe din edificiile din timpul incaşilor, acesta nu avea ferestre; uşa era mai îngustă sus decât la temelie iar deasupra se mai desluşea încă urma unei figuri sculptate înconjurată de raze, care te făcea să te gândeşti că aceste ruine erau ale unui mic templu închinat soarelui.

În interior nu mai rămăsese decât un idol grosolan, fără braţe şi picioare, cu fruntea turtită, cu trăsăturile brutale, aşezat pe un soclu.

Avea gura întredeschisa şi, trecând prin gură capătul unei nuiele culeasă din pădurice, Jac îşi dete seama că statuia era goala pe dinăuntru.

— Să fie ăsta unul din trucurile pe care le întrebuinţau preoţii ca să facă pe divinitate să vorbească? Un oracol ascuns în statuie, făcea să răsune cuvinte profetice.

Dar figura înaltă de piatră era rezemată de zid şi nici o trecere aparentă nu făcea să comunice înăuntrul cu afară.

Joc se gândi că aceasta trecere putea fi subpământeană, dar că azi trebuie să fie astupata.

Ieşind din templu, avu totuşi curiozitatea să-i facă înconjurul şi plescăi din limbă în semn de satisfacţie când descoperi pe un zid, la locul unde era aşezată, o adâncitură năpădită de ierburi.

„Aş pune rămăşag că gaura asta e în comunicaţie cu interiorul idolului”, îşi spuse el.

Îşi făgădui să revină a doua zi cu tovarăşii săi, ca să studieze în voie acest curios mic templu. Dar acum se lasă noaptea şi era prudent să se întoarcă la campamentul lor.

— Nimic suspect, spuse el prietenilor săi, revenind la ei; cred ca putem dormi liniştiţi. Dar am găsit nişte mine curioase, pe care le vom vizita mâine dimineaţă.

— Ai adulmecat cel puţin urma unei vigonii? întrebă Pirre. Ar trebui să ne gândim totuşi serios să doborâm ceva vânat. Ne pândeşte foamea.

— Bine, m-oi gândi şi la asta, spuse Jac cu o nepăsare aparenta. Sunt conştient de răspunderea mea. Eu v-am îndemnat să ne urmam călătoria, trebuie deci să vă hrănesc. Totuşi, adaugă el cu ironie, faceţi şi voi tot ce se poate şi ajutaţi-mă dacă se prezintă ocazia.

Jac era mai neliniştit decât lăsa să se pară.

Speranţa pe care o nutrise, că va putea doborî vreo lama sălbatică, începuse să-l părăsească. Nu se arătase nici un fel de vânat, în afară de câteva păsări pe care, doar un Buffalo Bill le-ar fi putut ochi cu cartuşe de gloanţe.

„Dacă urmează aşa, se gândi Jac, vom fi reduşi să ne hrănim cu viermi şi cu lăcuste, ca sfinţii.”

Apusul se întuneca repede. În ultimele lui lumini, licărea o stea lângă orizont. Era planeta Venus, pe care Incaşii o numeau *Chasca,* pajul soarelui şi-l înfăţişau sub trăsăturile unui tânăr cu părul lung şi buclat.

4

Luându-se în consideraţie sforţările penibile, oboselile ce şi le impusese în timpul zilei, lui Jac i se hotărî abia rândul al treilea la veghe.

Când Pierre îi trezi din somn, ca să-i încredinţeze paza campamentului, tocmai visa despre Piei-Roşii, Incaşi şi lama.

Învelit în ponso-ul lui, se aşeza mai întâi în faţa odăiţei din care exploratorii îşi făcuseră adăpostul.

Cerul era plin şi strălucitor de toate stelele lui, iar luna plină, care cobora la occident, răspândea pe pământ lumina ei argintie: luna, *Mama Quilla,* sora şi soţia soarelui, pe care preoţii împărăţiei Incaşilor o înfăţişau printr-un disc de argint cu chip de om.

Vederea era mărginită de zidurile în ruina ale *tambo*-ului.

Astfel încât Jac, care iubea logica, căuta numai decât un alt loc de observator.

„Prima condiţie pentru a fi o bună santinelă, se gândi el, e sa vezi de parte.”

Zidul dărăpănat avea găuri numeroase, care formau tot atâtea trepte. Nu era greu de urcat până pe culmea îngrădirii ce-o înfăţişă.

Cu revolverul în mâna, Jac luă poziţie pe vârful acestui zid, adevărata terasă şi se aşeză pe o înălţătură.

De acolo descoperi o întindere destul de vasta şi deosebi, la lumina lunii, deasupra arborilor şi a păduricelor, ruinele micului templu pe care-l descoperise în seara din ajun.

Timpul se scurgea încet, ducând spre occident marea cale a lunii şi a stelelor. Umbrele se întindeau, se făceau tot mai opace pe măsură ce *Mama Quilla* se cobora spre orizont.

Tăcerea nu era turburată decât de răbufnelile vântului, care sufla prin jungla.

Odată, totuşi, lui Jac i se păru că aude strigatul aspru al unui jaguar. Căpătă speranţa; daca mult temutul felin da târcoale pe aici, însemna că adulmecase o turma de vigonii.

Regiunea nu trebuia să fie cu totul lipsita de vânat.

Temperatura scădea. Frigul era din ce în ce mai viu, semn ca ziua mai era departe.

Jac, care se simţea tremurând, cu tot *ponso*-ul lui, tocmai voia să se ridice şi să coboare de la observatorul lui, ca să facă puţind mişcare, când văzu, la oarecare distanţa, mişcându-se nişte umbre pe drumul de lespezi al Incaşilor.

Imobilizându-se din nou, privi mai atent şi recunoscu că sunt nişte oameni care duc în faţa lor o turma de lama.

Veneau dintr-aceeaşi direcţie ca şi exploratorii. Erau oare nişte pastori *quinşua* sau mai curând dezertorii misiunii?

Dacă erau nişte pastori, putea încerca să obţină ajutorul lor sau să cumpere, cel puţin, de la ei o lama; dar dacă erau dezertorii, era mai bine să nu se apropie de ei decât cu prudenţă, căci nu se putea şti până unde-i poate împinge ura şi frica de pedeapsa.

După ce observă un minut, Jac coborî ca să-şi trezească tovarăşii şi să-i puie în curent cu evenimentele.

— În picioare! Vin indieni cu o turmă de lama. E vorba să profitam de prilejul ăsta ca să ne aprovizionam, cu orice preţ.

— Să le oferim oamenilor ăstora să le cumpărăm unul din animalele lor, spuse Pierre; dacă refuză n-avem decât să i-l luăm prin luptă.

— Să fim mai dibaci, întâmpină Jac şi să înlăturăm orice luptă.

Mijeşte de zi. Să urmăm banda, furişându-ne prin mărăcinişuri; om găsi noi prilejul să înşfăcăm o lama fără a fi zăriţi.

Cei trei bărbaţi îşi lăsară bagajele la campament şi, neluându-şi decât armele, porniră.

Se apropiară de drum strecurându-se printre ierburi şi văzură pe indieni trecând pe lângă ei. De astă-dată nu se mai îndoi, aveau de-a face chiar cu dezertorii lor.

Deoarece aceştia aveau acum o întârziere faţă de ei, înseamnă că se opriseră în ajun în drum şi că se ascunseseră când văzuseră pe exploratori sosind.

Trebuie că se gândeau, prin urmare, că francezii erau înaintea lor. Faptul că nu şovăiau totuşi să meargă pe urmele lor, cu riscul de a-i ajunge şi de a avea de furca cu ei, dovedea că nu erau însufleţiţi de cele mai bune intenţii.

— Mă duc, mormăi Robert, să mă arunc în mijlocul ticăloşilor ăstora şi să-i constrâng la ascultare. Dacă vreunul din ei îndrăzneşte să mi se împotrivească, îi zbor creierii.

Jac interveni ca să-şi calmeze prietenii.

— Te rog să nu riscăm o luptă, suntem prea slabi ca să fim siguri de izbândă. Şi chiar dacă indienii s-ar preface că se supun, nu vor lăsa să treacă mult ca să-şi ia revanşa.

5

Exploratorii tocmai discutau dacă n-ar fi bine să se întoarcă la campament să-şi ia bagajele, când indienii se opriră şi începură să discute cu însufleţire în dialectul lor quisana, pe care-l vorbeau şi Robert şi prietenii săi.

Deşi prea departe pentru a auzi totul, aceştia înţeleseră că era vorba de *Inti* (ceea ce înseamnă *Stăpânul* şi vrea să zică soarele), de lama şi de jertfă.

Apoi trupa se îndreptă spre micul templu pe care Jac îl descoperise în seara din ajun.

— Am înţeles! spuse Jac, se duc după obiceiul vechilor *Quişuas*, să jertfească o lama pentru a obţine harul zeilor în lupta de viclenie sau de violenţa pe care au întreprins-o împotriva noastră... Ei bine! Lăsaţi pe mine. Am de gând să le fac o festă straşnică. Rămâneţi aici în observaţie şi nu veniţi într-ajutorul meu decât dacă trag cu revolverul.

— Ce-ai de gând să faci? murmura Robert neliniştit. Nu te lăsa surprins.

— Fii liniştit! Nu v-am atras chiar eu luarea aminte că trebuie să fim prudenţi? Dar trebuie sa încercam ceva ca să-i biruim. Staţi la pândă, gata a interveni în caz de nevoie. Eu mă duc, să vorbesc oamenilor ăstora şi sa le bag frica în oase, căci am să împrumut vocea unei divinităţi.

Rostind aceste cuvinte enigmatice Jac se desparţi de tovărăşii săi şi, umblând de-a buşilea prin jungla, se depărta în direcţia micului templu în ruine.

— Numai de nu i s-ar întâmpla nimic! spuse Robert.

— Bah! E el în stare sa bage-n sperieţi o bandă de Piei-Roşii. Şi doar suntem şi noi aici ca să-i dăm ajutor în caz de primejdie.

Se luminase de-a binelea, cu toate că soarele mai era ascuns pe după munţi.

Indienii pătrunseră în templu şi doi dintre ei târau o lama neagra la picioarele idolului primitiv. Ca şi cum ar fi ghicit soarta care o aştepta, lama se smucea înapoi, încordându-şi gâtul înalt pe spinare şi întorcând capul.

Ochii prelungi erau înecaţi de spaima şi behăia plângăreţ. Dar fu împinsă pe lespedea care forma soclul statuii.

Se aflau adunaţi acolo, în templul în ruina, vreo doisprezece *Quişuas*. Erau aproape toţi tipuri de rasă pură, cu trăsături de o frumuseţe clasică.

Îmbrăcămintea lor se compunea din pantaloni de pânză neagră şi *ponso*-uri roşii. Erau încălţaţi cu sandale iar pe cap purtau *monteras* negre împodobite cu plăci metalice de culori strălucitoare.

Dedesubt, borul pălăriilor lor era căptuşit cu verde sau roşu, a căror nuanţă vie se armoniza cu tenul lor bronzat.

Privirea ochilor lor, mari şi lucitori, avea ceva sălbatec.

Când soarele apăru deasupra munţilor, se întoarseră cu toţii spre poartă, îndreptată spre răsărit şi-l invocară pe Stăpân, pe Inti, care răspândea căldura şi viaţa pe pământ.

Apoi înjunghiară lama din faţa altarului.

— *Inti*, dă-ne puterea şi deşteptăciunea ca să înlăturam de la sanctuarele noastre pe blestemaţii de străini care au profanat şi devastat pământul strămoşilor noştri.

Jac ştia foarte bine cum se va sfârşi scena aceasta.

Era destul de iniţiat asupra obiceiurilor antice ale Quişuaşilor.

Dacă majoritatea indienilor din Perul modern, care formează de fapt marea parte a populaţiei, au adoptat în aparenţa religia catolica, ei îşi păstrează, în general, vechile superstiţii şi Jac auzise spunându-se că anumiţi dintre ei rămăseseră credincioşi religiei Incaşilor. Dar nu mai avusese niciodată prilejul să asiste la o jertfire în onoarea soarelui.

Or, după ce-şi părăsise prietenii, se furişase pe după ruinele templului pentru a înfăptui planul îndrăzneţ pe care-l născocise.

Izbutise să se strecoare printre ierburi în gaura pe care o observase la temelia zidului şi care comunica chiar, după cum presupunea, cu interiorul statuii. Fără îndoială că odinioară se afla acolo o a doua încăpere, unde-şi pregăteau preoţii misterele.

Un om de talia lui Jac putea foarte uşor să se instaleze în scobitura idolului. Dar cum nu servise de secole, ea era plină cu tot felul de gunoaie aduse de animale, de pânze de păianjen, de bălării.

Şi îi trebui arheologului un anumit curaj ca să pătrundă în cavitate, în ciuda murdăriei greţoase a pereţilor şi a viermăraiei pe care o simţea mişunând în juru-i.

Când se ridică până la gura întredeschisă a statuii, putu, cel puţin, să vadă şi să audă, prin fereastra aceasta îngustă, ce se petrecea în templu.

„Acum, îşi spuse el, ticăloşii o să ducă lama cu ei, o s-o frigă la un foc mare şi o să facă un ospăţ mare în onoarea divinităţii... Dar trebuie, cu tot dinadinsul, păstrată bucata asta bună pentru masa noastră. Ne va furniza o rezervă de carne care ne va permite să ne îngăduim, fără de teamă, o lungă zăbovire departe de orice centru de civilizaţie.”

Indienii începuseră să psalmodieze un fel de imn soarelui.

— Stăpâne, tu eşti acela care ne încălzeşti şi ne luminezi, tu, care faci să rodească ogoarele şi câmpiile şi pomii noştri şi faci să crească turmele noastre, tu care ne trimeţi ploaia şi timpul frumos. Stăpâne tu faci înconjurul lumii într-o zi şi o noapte, ca să vezi de ce poate avea nevoie fiecare din noi şi ochiul tău e prezent oriunde.

O voce se ridică atunci, cavernoasă şi cumplită, strigând în quişna:

— Mişeilor! Voi aţi trădat pe cei pe care *Stăpânul* i-a luat sub paza sa, pe cei care-i conducea spre templele voastre sfinte pentru ca să le arate măreţia civilizaţiei voastre antice şi sublimă frumuseţe a credinţelor voastre. Să nu mai îndrăzniţi să-l invocaţi după o astfel de faptă. Voi aţi împiedicat triumful adevărului, aţi întârziat reînvierea imperiului vostru şi întoarcerea timpurilor prea fericite, când trăiaţi sub legea îndurătoare a lui Inti.

La primele cuvinte severe care scăpaseră de pe buzele statuii, Pieile-Roşii tăcuseră deodată, privindu-se ca aiuriţi unii pe alţii.

Şi cum idolul continua să-i copleşească cu dojeni, fură cuprinşi de panică. Se năpustiră spre uşă, înghesuindu-se şi dispărură în desiş.

Unul din ei, totuşi, mai puţin speriat şi poate necredincios, voi, înainte de a fugi, să-şi încarce lama în spinare.

— Lasă lama, fiu de câine! Ai avea obraz să iei *Stăpânului* victima pe care i-ai jertfit-o?

Omul şovăi o clipă, apoi, lovit şi el de spaimă, o luă la fugă ca să-şi ajungă tovarăşii.

— Să te trăsnească Catequil ticălosule! mai strigă statuia.

Şi auzind că e invocat Catequil, zeul trăsnetului, indianul o luă la fugă şi mai şi; zbura, nu alta şi, când îşi ajunse tovarăşii, îi trase după el cu turmă cu tot, mai departe, într-o fugă nebună.

Iar în templul părăsit, idolul izbucni într-un mare hohot de râs.

Exploratorii îşi petrecură ziua în ruinele tambo-ului pentru a tăia în bucăţi lama, câştigată cu atâta isteţie de către Jac şi ca să frigă şi să afume bucăţile cele mai bune.

De astă dată erau pentru multă vreme la adăpostul foamei. Puteau lua cu ei, fiecare, carne pentru opt zile. Nu le rămânea decât să-şi completeze meniul adăugând fructele şi tuberculii pe care îi puteau recolta de-a lungul drumului.

În afara de asta lăsau în tambo o abundentă recoltă de carne afumată, cu îngrijire înfăşurată în ierburi uscate şi ascunsă sub o grămadă de bolovani, la adăpost de lăcomia fiarelor sălbatece.

O vor găsi la întoarcere şi se vor putea alimenta, la nevoie.

Robert şi Pierre râseră mult ascultând povestirea vicleşugului de care se folosise Jac pentru a pune pe fugă pe Indieni. Se amuzară mai ales la ultimul episod, când idolul, indignat, strigase Pieilor Roşii să lase pe loc lama sacrificată.

— Închipuiţi-vă, spuse Jac, caraghiosul avusese de gând să care animalul şi eu aş fi rămas buzat după atâta osteneală.

Ieşise de nerecunoscut din statuie, cu hainele murdărite, cu faţa şi mâinile de culoarea funinginii. Acum, după o curăţire în regulă, cu atât mai grea, căci apa era ceva rar, îşi reluase chipul de om.

Vicleşugul lui avusese o dublă ţintă: să procure misiunii proviziile ce-i lipseau şi să inspire indienilor respectul arheologilor, punând pe aceştia sub protecţia vechilor zei ai incaşilor.

Călătorii nădăjduiau deci că, după asta, dezertorii nu vor mai îndrăzni să-i atace şi că, poate, ar fi chiar dispuşi să-i ajute, reluându-şi locul lângă ei.

După o nouă noapte petrecută în ruine, porniră la drum pătrunzând tot mai adânc în munţi.

Se simţeau siguri de ei, acum că aveau o buna rezerva de hrana, dar nu exista avantaj care să nu se plătească prin vreun dezavantaj: povara pe care o aveau de dus îi îngreuia, încetinindu-le mersul.

La amiază ajunseră la o bifurcaţie a potecii înguste, dar bine demarcate, pe care o urmaseră încă de dimineaţă.

Două strâmtori sălbatice se împreunau în locul unde ajunseseră exploratorii.

Ofereau privirilor lor perspective fantastice ale unor râpe abrupte, roşii şi cenuşii, sau îmbrăcate cu mărăcinişuri atârnătoare, grămezi de bolovani, de unde, ici şi colo, ţâşneau buchete de verdeaţă, creste care, din etaj în etaj, păreau că vor să escaladeze cerul.

— Să mâncăm, spuse Robert. Pe când vom mânca, o să ne gândim şi om încerca să hotărâm de care parte ar fi bine să ne îndreptăm întâi.

Cei trei prieteni aleseră, ca să campeze, o mică platformă naturală care domina cărarea şi deasupra căreia se întindea umbra unei stânci.

— Pe când pregătiţi de mâncare, spuse Jac tovarăşilor săi, am să încerc să descopăr urma trupei de indieni care ne-a precedat.

Cred, zău, că avem toate şansele să ne atingem ţinta dacă alegem drumul pe care au apucat ei.

— Fie, spuse Robert, aţi putea chiar tu pe de o parte, Pierre pe de alta, să cerceteze fiecare câte unul din braţele potecii. Dar nu vă depărtaţi şi bateţi în retragere la cea mai mica părere de primejdie.

Ar fi foarte neplăcut să ne lăsăm surprinşi despărţiţi şi în imposibilitate de a ne ajuta unii pe alţii. Luaţi fiecare câte un revolver, eu păstrez puşca. Dacă vreunul din noi trei trage un foc, ceilalţi vor trebui să se grăbească să vină să-l găsească. Şi, chiar dacă totul merge bine, fiţi, în orice caz, înapoi şi unul şi altul, cel mai târziu peste o oră.

Astfel, pe când Robert făcea pregătirile de masă, Pierre şi Jac porniră în recunoaşterea ieşirii celor două strâmtori înguste care dădeau în fundul canionului.

Jac nu-şi păstrase decât revolverul şi plosca, atârnată de bandulieră, pe care spera că va găsi prilejul s-o umple cu apă proaspătă, la un izvor; de asemenea şi frânghiuţa, încinsă în jurul mijlocului – aceea de care se servise cu atâta ingeniozitate ca să restabilească puntea.

Făcu câteva sute de metri pe potecă, în fundul strâmtorii înguste pe care apucase, căutând urmele trecerii Pieilor-Roşii, fără a înceta, de altminteri, de a observa cu grija împrejurimile, pentru a nu se lăsa surprins de vreun bandit care sta la pânda.

Era vădit că nişte oameni şi nişte lame trecuseră de curând pe drumul acesta.

Dar nimic nu îngăduia să se afirme că ar fi fost chiar în ajun sau cu o zi mai înainte şi Jac ar fi voit să stabilească dovezi absolut sigure.

Arheologul mergea astfel de aproape o jumătate de oră, cu cele mai extreme precauţiuni şi se gândea acum la întoarcere. Calcula că parcursese aproape doi kilometri şi era mult mai mult decât recomandă orice prudenţă.

Făcu deci stânga împrejur şi se pregătea să facă cale întoarsă, când observă, la oarecare distanţă, pe pieptul stâncii, un om care se căţăra pe o scară naturală, formată din ieşiturile şi scobiturile stâncii.

Pe cât îşi putea da seama Jac, din locul unde se afla, personagiul acesta, cu ponso-ul şi pălăria lui turtită, trebuia să fie vreun păstor quişua.

Exploratorul era imobilizat, chircit pe după o tufă de aloes şi observa cu revolverul în mână. Era foarte atent să nu piardă din ochi pe omul care se căţăra pe stâncă şi pe care, din când în când, îl ascundea pe jumătate mărăcinişul.

Fără îndoială că pe acolo trebuie că se găsea vreo trecătoare tainică.

Deodată, Jac scoase un strigăt, înăbuşit îndată; o bucată de stofă se abătuse deasupra capului lui, în timp ce revolverul îi era smuls înainte ca el să fi avut timpul să se servească de armă.

Cât ai clipi din ochi fu înfăşurat într-un ponso, ridicat şi dus de acolo.

Zadarnic încerca să se zbată.

Mâini viguroase îi paralizau orice rezistenţă şi era incapabil să facă să se audă strigătele lui.

Într-o astfel de situaţie trebuia să încerce, înainte de toate, să-şi dea seama de direcţia în care era dus.

Ponso-ul în care fusese înfăşurat era strâns tare, totuşi nu-l împiedica să respire. Răpitorii lui îl menţineau solid, dar fără a-l brutaliza.

Îşi păstra deci luciditatea de spirit.

Era dus cu pas repede şi regulat, lucru ce n-ar fi putut fi susţinut pe un teren prea accidentat.

Jac conchidea că banda de care fusese surprins şi care era, fără îndoială, aceeaşi căreia ştiuse în ajun să-i inspire o spaimă atât de mare, continua să urmeze poteca din fundul strâmtorii.

Omul pe care Jac îl zărise căţărându-se pe stâncă, nu trebuia să fie din aceeaşi trupă, sau atunci escalada lui nu era decât vicleşug, născocit ca să abată atenţia exploratorului şi să furnizeze celorlalţi prilejul de a-l surprinde.

Era de altminteri sigur că răpitorii îşi conduceau prizonierul spre fundul strâmtorii şi nu spre ieşirea unde se oprise Robert.

Şeful misiunii nu va întârzia să pornească, cu Pierre, în căutarea tovarăşului lor dispărut.

Atâta vreme cât banda va rămâne pe potecă, urma lui nu va fi greu de găsit.

Îi era destul de greu lui Jac să-şi dea seama de timp. Situaţia lui critica îl făcea să i se para nespus de lung.

Socotea că banda trebuie să fi mers de trei sau patru ore, când, în sfârşit, purtătorii lui îl puseră pe picioare şi-l liberă de ponso-ul în care-l înfăşuraseră.

Uluit şi zăpăcit, Jac râmase un moment clipind din ochi şi clătinându-se.

Fusese lăsat liber, dar se vedea înconjurat de o duzină de bărbaţi şi nu era destul de nebun ca să încerce să se ia la lupta cu ei sau să fugă.

Era dezarmat şi nu se putea compara cu indienii sub raportul agilităţii.

Revenindu-şi, încetul cu încetul, în fire, Jac deosebi mai bine fizionomia bandiţilor şi recunoscu, printre ei, pe câte unii din cei care fuseseră angajaţi în serviciul misiunii şi o părăsiseră.

Plimbă asupra lor o privire semeaţă.

— Voi sunteţi, spuse el, voi sunteţi cei în care ne pusesem toată încrederea şi care vă purtaţi cu noi ca nişte bandiţi! Nu sunteţi mulţumiţi că aţi dezertat de la misiune, dar mă mai şi atacaţi prin surprindere şi mă duceţi Dumnezeu ştie unde? Ce vreţi de la mine?

Tot vorbind, observase pe după goyavieri (păr din Indiile Orientale) o căsuţă de pământ cu acoperiş de stuh.

Oamenii care-l înconjurau nu răspunseră la apostrofa lui, dar un altul ieşi din casa şi înainta spre explorator. Era mai bine îmbrăcat decât tovărăşii săi şi cu o adevărata eleganţa.

Purta un costum de postav roşu, împodobit cu ciucuri; montară lui era împodobită cu placi aurite şi căptuşita cu roşu sub margini. Avea trăsături nobile şi regulate, un mers mândru.

Adresă lui Jac cuvântul într-o spaniolă corectă.

— Iartă-mă, senor, că am întrebuinţat faţă de d-ta mijloace cam aspre. Dar e vina d-tale: ai făcut o greşeală voind să pătrunzi cu tot dinadinsul într-o regiune care este interzisă străinilor.

— Interzisă! exclamă Jac. De cine? Am o autorizaţie în toată regula, a guvernului peruvian şi nu ştiu să fi depăşit frontierele Statului.

— Nu, dar sunt teritorii rezervate care nu depind nici de Lima, nici de Cuzco şi unde autorizaţia d-tale nu mai are nici o valoare.

— Asta o s-o vedem. Am să mă plâng consulului Franţei.

Indianul zâmbi cu dispreţ.

— Intervenţia consulului Franţei n-are să-ţi dea dreptul să pătrunzi într-o proprietate particulară. Nu se poate ajunge aici decât printr-o singură cale, străbătând un pod de care avusesem grija să fie tăiat ca să opresc trecerea. Cine ţi-a dat misiunea să restabileşti podul?

— Cred că e întotdeauna vrednic de reconstruit un pod care a fost distrus de bandiţi.

— Stăpânul unui domeniu are dreptul de a dispune după bunul lui plac şi cei care i se supun pe propriile lui pământuri nu pot fi priviţi ca bandiţi.

— Eşti oare d-ta stăpânul acestor domenii? întrebă Jac cu ironie şi pretinzi că eşti proprietarul legitim al unui teritoriu atât de vast?

Indianul încruntă din sprâncene.

Mânia făcu să-i scapere ochii lucitori.

Dar seninătatea reapăru îndată pe chipul lui şi urmă cu voce calmă.

— La ce bun să discutăm senor! Nu câştigăm nimic spunându-ne lucruri neplăcute. Nu poţi avea pretenţia să-mi ţii piept înconjurat cum sunt şi te îndemn să primeşti mai bine ospitalitatea pe care sunt gata să ţi-o ofer. Mă numesc Jose Alvarez. Presupun că trebuie să-ţi fie foame şi că ai fi fericit să împărţi masa cu mine.

Încredinţat că nu va câştiga nimic prin violenţă, Jac privea pe Peruvian cu perplexitate.

Se hotărî să-l imite, să-şi stăpânească indignarea şi să facă pe şiretul.

„Inteligenţa a fost data omului ca să înlocuiască forţa, îşi spuse el. E momentul să mi-o amintesc”.

Se schimba deodată la faţă şi cu o figură zâmbitoare, se înclină uşor şi declară cu un ton de bună dispoziţie:

— Deşi sentimentele mele ar putea să-ţi para lipsite de spontaneitate, crede-mă că accept ospitalitatea d-tale nu fără plăcere. Ai dreptate spunând că trebuie să-mi fie foarte foame. Sunt gata să fac onorurile mesei d-tale. Dă-mi voie, totuşi, să-ţi pun o întrebare asupra intenţiilor privitoare la tovarăşii mei de drum.

Indianul făcu un gest vag.

— Dacă se încăpăţânează să te urmeze, nu vor găsi înaintea lor decât pustiul, afară doar dacă…

— Afară doar dacă? …

Indianul se întoarse brusc.

— Haidem la masă, senor Lasserre.

6

— Nu vei fi surprins, senor Alvarez, dacă-ţi spun că atitudinea d-tale faţă de mine îmi pare nespus de enigmatică.

Indianul surâse fără a răspunde.

Sta în faţa oaspetelui sau şi poftea cu un gest să se servească dintr-o farfurie cu *humitas*, pe care tocmai o adusese o tandră indiană.

Jac privi cu curiozitate acest fel de mâncare, pe care foamea îl făcea să-l găsească apetisant.

Alvarez explică:

— E un amestec de făină de porumb cu grăsime şi carne tocată care se face perişoare învelite în foi de păpuşoi şi care se fierb în apă clocotită. Bucătăreasa mea are un talent cu totul deosebit la pregătirea acestei mâncări naţionale. Ai să guşti îndată şi gogoşi stropite cu sos caramel. Ai să-mi spui ce crezi de ele.

Jac făcu onoare şi *humitas*-ilor şi *şişa*-ei, un fel de bere din porumb, de culoarea chihlimbarului şi cam acrişoară.

Se enerva totuşi că nu obţinea un răspuns la întrebările lui.

La ce voia să ajungă Jose Alvarez?

Ce însemna acest amestec de violenţă şi de afabilitate?

Daca indianul avusese intenţia să pună să-l omoare pe Jac şi pe prietenii lui, nimic nu l-ar fi împiedicat să-şi înfăptuiască îndată planul.

I-ar fi fost foarte uşor să facă să dispară trupurile exploratorilor.

S-ar fi bănuit auxiliarii indieni ai misiunii, dar nu s-ar fi izbutit să se pună mâna pe ei.

Jac credea, deci, ca putea admite că în afara de vreo complicaţie neprevăzută, viaţa lui nu era în primejdie.

Dar de ce Alvarez, care se lauda că poate face vidul dinaintea lui Robert şi Pierre, că să-i rătăcească nu procedase astfel şi faţa de Jac? De ce se încărcase cu un prizonier, care ar putea, într-un chip sau într-altul, să-i creeze necazuri?

— Senor Alvarez, nu găseşti că am dreptul să ştiu ce ai de gând să faci cu mine?

— De ce ţii atât de mult s-o ştii? Eşti un om, dacă nu mă înşel, care iubeşte aventurile şi neprevăzutul.

— Asta ar însemna că-mi rezervi o surpriză?

— Poate.

— Bună sau rea?

— Asta depinde de d-ta.

— Nu înţeleg.

— Nu mă pot explica mai limpede.

Aplecat asupra farfuriei calde, în care bucătăreasa indiană îi pusese o gogoaşă aurie, Jac declară:

— Îmi închipui, senor Alvarez, că eşti un fervent admirator al vechii civilizaţii a Incaşilor. Că ai un cult pentru rămăşiţele acestei mari epoci, pentru relicvele puterii Fiilor Soarelui şi că, ştiind intenţia noastră de a descoperi şi de a vizita minele încă necunoscute a unei cetăţi sfinte, ai voit să ne împiedici de a făptui ceea ce d-ta priveşti ca o profanare.

Alvarez părea oarecum încurcat de acest atac direct.

— Nu e bine, spuse el ridicând capul, să se tulbure somnul morţilor şi reculegerea fiilor.

— Dar oare tulbura pe zei şi pe morţi acel care-i admira şi care-i venerează, sau care oficiază la altarele lor sau se roagă pe mormintele lor?

Indianul zâmbi cu dispreţ.

— Ce ştii d-ta, spuse el, de vechii noştri regi?

— Am să-ţi povestesc, dacă vrei, spuse Jac, cum acum nouă sute de ani s-a întemeiat împărăţia Incaşilor... Oamenii de pe vremea aceea trăiau ca animalele şi n-aveau nici o religie. Nu cunoşteau arta de a construi case. Nu ştiau nici să cultive pământul nici să toarcă lâna sau bumbacul. Cavernele le serveau de refugiu şi de locuinţe. Se hrăneau cu fructe sălbatece, cu ierburi şi rădăcini şi se întâmpla să mănânce şi carne de om. Soarele, cuprins de milă, trimese din cer pe doi dintre copiii lui, un fiu şi o fiică, pentru ca să înveţe omenirea să-l cunoască, să-i dea legi, s-o înveţe a clădi case şi oraşe, să are pământul, să adune recolta, să crească turmele. Astfel oamenii n-ar mai fi sălbateci ci fiinţe rezonabile şi civilizate. Soarele depuse deci pe malul lacului Titicaca, pe fiul sau Manca-Capac şi pe fiica sa Mama Ocllo.

„— Porniţi, le spuse el, în voia inspiraţiei voastre. Luaţi brăzdarul acesta de aur; o să va servească la încercarea pământului: acolo unde-l veţi putea înfige dintr-o dată, aşezaţi-vă şi formaţi-vă curtea. După ce veţi fi supus popoarele să vă dea ascultare, aveţi grija să le menţineţi prin legile raţiunii, ale milei, ale îndurării, ale dreptăţii, făcând pentru ei tot ce obişnuieşte să facă un bun tată pentru copiii lui. Veţi urma pilda mea, deoarece ştiţi că nu încetez de a face binele tuturor muritorilor. Eu le dau viaţa, eu îi hrănesc. Mergeţi, vreau ca împărăţia voastră să se întindă asupra tuturor popoarelor pe care le veţi instrui prin faptele voastre bune.”

După ce soarele le vorbi astfel, Manca-Capac şi Mama Ocllo începură să vânture lumea, încercând la fiecare nou popas să înfigă în pământ brăzdarul de aur pe care li-l încredinţase tatăl lor. Dar nicăieri pământul nu se lăsa pătruns. Merseră astfel multă vreme şi ajunseră în sfârşit în valea Cuzco, unde nu se vedeau decât munţi şi prăpăstii. Atunci, la prima izbitură pe care o dădură, brăzdarul se înfipse adânc în pământ. Copiii soarelui recunoscură voinţa tatălui lor şi se hotărâră să se aşeze în valea aceasta. Se înfăţişară sălbatecilor din împrejurimi vestindu-le că voiau să le fie binefăcători. Surprinşi la vederea acestor doi străini, îmbrăcaţi în strălucitorul costum pe care li-l dăduse soarele, sălbatecii îi adorară şi le recunoscură puterea. Se reuniră în mare număr şi astfel fu fondată împărăţia Incaşilor”.

Când Jac tăcu, Alvarez înclină încet capul şi murmură, dus pe gânduri:

— Da, senor, istoriseşti bine povestea împărăţiei noastre. Poate că sufletele străbunilor noştri nu te-ar privi cu mânie.

— Ele nu pot fi decât binevoitoare faţa de cel care admiră grandoarea rasei d-tale, spuse Jac. Nu cred ca împărăţia soarelui să fi dispărut pentru totdeauna. Peru nu este el locuit în mare parte de coborâtori ai incaşilor? Cum această naţiune să nu fie credincioasă obârşiilor ei şi să nu se întoarcă mai curând sau mai târziu, evoluată, reînnoită de sigur, dar mereu însufleţită de aceeaşi flacără lăuntrică? Alţii se pot înşela, senor Alvarez, dar eu am surprins lucruri ciudate în ochii bărbaţilor şi femeilor ţării voastre şi am ghicit secretul de care e necontenit frământat spiritul lor. De aceea, cred, eu nu merit să tiu tratat ca profan, ci ca iniţiat.

— Nu vei putea nimic pentru cauza noastră; ai s-o trădezi încercând s-o serveşti. Nu eşti din rasa noastră, iar a d-tale varsă sângele nostru.

Jac făcu un gest de negare.

— Eu nu cobor dintr-acei care au ruinat împărăţia soarelui. Gândeşte-te, de altminteri, senor Alvarez, că Incaşii, al căror depărtat strănepot poate că eşti şi-au pregătit mai întâi nenorocirea cu propriile lor mâini. Dacă n-ar fi fost dezbinaţi de un război civil fără de cruţare, Francisc Pizarro n-ar fi fost în stare să treacă prin foc şi prin sânge un imperiu de mai multe milioane de locuitori.

— Străbunii noştri, o recunosc, au suferit pedeapsa propriilor lor greşeli, spuse Alvarez, cu faţa întunecată… Şi timpul ispăşirii încă nu se apropie de sfârşit. Fericiţi cei dintre ai noştri, oare pot întreţine, până-n ziua îndepărtată a renaşterii noastre, această flacără de care vorbeai adineauri! Tocmai fiindcă voim s-o păstrăm, trebuie să veghem cu gelozie asupra ei, să înlăturăm fără de nici o slăbiciune tot ce o ameninţă. Prea multe din căminele noastre, strălucitoare odinioară, au fost stinse de mâini nelegiuite. Ştiu cine eşti, d-ta şi tovarăşii d-tale, senor Lasserre; nu exista savanţi mai dezinteresaţi, înzestraţi cu o inteligenţă mai vastă şi mai binevoitoare. Aş vrea să fiu prietenul vostru. Şi chiar vă sunt, întrucât mă priveşte ca peruvian şi membru al societăţii acestui secol, dar nu pot fi ca fiu al unei rase antice, ca moştenitor al gândirii ei, ca paznic al tainelor şi al credinţelor ei. Căci oricât de nobilă inima ai avea, tot ce a salvat un miracol al zeilor noştri, prin veacuri, de cataclismul ruinei noastre, va fi pus la mezat, spulberat sau odios profanat în ziua în care vei îi destăinuit fraţilor d-tale descoperirea.

— Cum ne bănuieşti că am fi astfel de barbari!

— Nu pe d-ta te bănuiesc; dar vei fi mândru de descoperirea d-tale, vei vorbi de ea, chiar entuziasmul d-tale te va trăda. Şi nu ştii că o hoardă de curioşi vor da buzna pe urmele d-tale? Curioşi şi lacomi, ţi-o spun, poate mai puţin sângeroşi decât briganzii lui Pizarro, dar nu mai puţin nefaşti. Nu, senor Lasserre, n-am să-ţi predau cheia sanctuarului, asupra căruia am misiunea să veghez.

— Ai rostit cuvinte mişcătoare, senor Alvarez şi respect motivele d-tale, care sunt mari. Dar dacă m-aş angaja prin jurământ, pentru mine şi pentru prietenii mei, să nu trădăm niciodată taina d-tale?

— Îmi ceri, ca pe preţul acestui jurământ, să-ţi servesc de ghid şi de iniţiator?

— De ce nu?

— Mă crezi dar dispus să compromit un interes imens cu singurul scop de a-ţi face plăcere? Copilul d-tale se joacă în mijlocul drumului; ai îngădui unui cal în galop să treacă peste trupul lui, sub pretext că ţi-a jurat călăreţul să sară peste el fără a-l răni?

— Cine ştie dacă nu sunt trimis chiar de zeii voştri pentru a ajuta la recunoaşterea voastră în lume?

Alvarez privi o clipă pe interlocutorul său în tăcere, ca şi cum acesta ai fi rostit propriul său gând, apoi urmă încet:

— Ei bine, asta s-ar putea. Tocmai pentru că mi-a venit ideea aceasta, am pus să fii adus aici şi tratat cu consideraţie. Dar nu vreau să hotărăsc nimic cu uşurinţă şi socot să te supun încercărilor mele care mă vor lumina asupra voinţei zeilor mei.

Oricât era de brav, Jac nu se putu stăpâni să nu se-nfioare.

— Încercări! spuse el. Şi dacă nu ies triumfător?

— Atunci va fi fost vina d-tale că ai stăruit în această aventură, când primele obstacole ridicate în drumul vostru trebuiau să vă vestească că era prudent să renunţaţi.

— Mă inviţi, precum văd, la o partida teribilă?

— D-ta ai început-o! M-ai stima dacă mi-ar fi fost frică?

— Nu, fără îndoiala, dar cutezanţa nu e bravura. Asculta, îţi ofer o ultima şansa; poţi să te mai retragi din joc. Sunt gata să-ţi redau libertatea dacă doreşti să te întorci lângă prietenii d-tale şi să te retragi cu ei. Cred, de altminteri, adaugă indianul cu un zâmbet, că nu mai sunt prea departe de aici, căci trebuie să fi pornit în căutarea d-tale.

— Ei bine! Au să mă găsească şi vor suferi cu mine încercările la care ai de gând să mă supui.

— Nu, nu vreau să mă supun, unui triplu hazard; e prea deajuns chiar şi unul. Dacă te hotărăşti să rămâi cu mine, voi face astfel ca prietenii d-tale să nu ajungă… Hai… mai e timp, îţi mai poţi recăpăta libertatea.

— Alegerea mea e făcută, prefer aventura.

7

Lăsându-l pe Jac singur în căsuţă, unde luaseră masa, Alvarez ieşise ca să se sfătuiască cu ceilalţi indieni şi să le dea ordine.

Exploratorul nu mai avea nici un motiv să fugă, deoarece se învoise să însoţească banda, în speranţa că va fi iniţiat în taina Incaşilor; chiar şi gazda lui nu-şi mai dăduse osteneala să puie să fie supravegheat.

— Fii bun şi aşteaptă-mă aici, senor, am de dat ordine pentru plecare, trupei mele.

Jac medita în încăperea cu pereţii de lut nears, mobilată cu o mobilă rudimentară.

Casa aceasta nu era decât un adăpost în trecere, un refugiu pentru rarii călători oare se riscau prin regiunea aceasta pustie.

Dar Robert şi Pierre nu vor trece pe lângă ea fără s-o observe şi s-o viziteze. Desigur că porniseră în căutarea tovarăşului lor, când nu-l văzuseră revenind.

După cum spusese şi Alvarez, numai puteau fi prea departe, cu toate că banda, înainte de a face haltă, trebuie să fi avut un mare avans faţă de ei.

Dacă plecarea ar fi fost amânată cu încă o oră cel puţin, ei ar fi căzut în mijlocul indienilor. Dar, pe cât se vedea, Alvarez era hotărât să execute un marş de noapte spre a-i încurca cu totul.

Jac ar fi voit să lase o înştiinţare pentru Robert şi Pierre, dar nu îndrăznea să scrie o scrisoare şi s-o lase la vedere prin încăpere, căci Alvarez îi refuzase formal autorizaţia pentru aşa ceva.

Era prea evident că o imprudenţă îl putea costa viaţa şi ar fi adus şi ameninţarea asupra capului prietenilor săi.

Luând loc la masa cu Alvarez, îşi depusese plosca lângă perete, împreuna cu frânghiuţa pe care o păstrase până atunci prinsa de cordon şi pe care răpitorii lui nu i-o luaseră.

Cum privirea i se oprise asupra obiectelor acestora, îi trecu prin gând că, dacă le lăsa aici, prietenii lui le vor găsi şi vor trage încheieri.

Se ridica şi umblă în lung şi-n lat tot gânditor.

Indienii, ducându-l de aci, vor părăsi, fără doar şi poate, poteca pe care merseseră până aci şi să apuce prin regiunea tufişurilor de mărăcini unde urma lor ar fi aproape imposibil de descoperit de către nişte oameni ca Robert şi Pierre, care nu erau exersaţi din copilărie să prindă cele mai mici semne de trecerea unui animal sau a unui om.

„Dac-aş putea, îşi spunea exploratorul, să imit pe Prichindel din poveste şi să seamăn pietricele albe în calea mea.”

El înaintase maşinal până-n pragul unei uşi de comunicaţie. Privirea lui se afundă într-o altă încăpere, care, judecând după obiectele de care era plină, servea lucrărilor de gospodărie.

Acolo pregătise indiana masa, de acolo ieşise ca să aducă felurile pe masa lui Alvarez şi a lui Jac.

Pentru moment nu se afla nimeni în bucătăria aceasta. Vatra era pe stinse. O stofa de alpacca, vopsită în roşu, se usca pe o sfoara deasupra unui hârdău în care stagna încă restul unei zemi purpurii de lemn roşu de Campeche (lemn de băcan).

Razele soarelui în asfinţit pătrundeau până la fereastra fără de geamuri şi se reflectau sclipitoare, pe fundul hârdăului.

O idee străbătu mintea lui Jac.

„Zeama asta de lemn roşu, dac-aş putea-o lua, ar înlocui pietrele albe ale lui Prichindel.”

Ar fi deajuns să las să cadă picătură cu picătură de-a lungul drumului. Multe s-ar pierde fard îndoiala, absorbite de pământul moale, dar unele tot ar vopsi pietrele şi ierburile.

Un observator atent n-ar întârzia să le zărească.

Jac se gândi că bucătăreasa sau Alvarez s-ar putea întoarce dintr-o clipă într-alta şi că, în astfel de împrejurări, repeziciunea hotărârii este prima condiţie a succesului.

Fără a sta mult pe gânduri se duse repede să-şi ia plosca, o goli de conţinutul ei într-o gaură care servea de canal şi, înarmându-se cu o lingura de bucătărie de pe masa, începu să scoată cu ea vopsea din hârdău. Plosca, mare aproape de doi litri, se umplu repede.

Jac se întoarse în camera şi făcu cu un briceag o crestătură fină în dopul de plută al sticlei, astfel că, aceasta fiind răsturnată, lichidul se putea scurge, picătură cu picătură.

Această mică lucrare terminată, îşi puse plosca în bandulieră.

„Sper, se gândi el, că mi-o lasă. Noaptea asta, în timpul mersului, voi putea semăna picături roşii, fără ca cineva să-şi dea seama.”

Şi continuând să mediteze, îşi mai spuse:

„Foarte bine, dar pentru ca lui Robert şi lui Pierre să le vină în gând să caute urmele roşii, trebuiesc anunţaţi. Cum să le las o înştiinţare?”

De ce nu le pot eu trimite un *quipus*, acel fel de mesaj compus din panglicuţe colorate şi însemnate cu noduri, de care se serveau odinioară *Quinşuaşii* ca mijloc de comunicare, după un sistem de semnale convenite.

Ochii lui se opriră asupra frânghiuţei pe care o aruncase pe jos, lângă perete. Şi rămase câteva clipe perplex, căutând mijlocul de a realiza practic ideea, care-i izvorâse în minte.

— De ce nu?… Două noduri apropiate asta face o linie: un nod izolat, un punct. Astfel se poate compune un mesaj în alfabet morse.

„Robert şi Pierre, care citesc curent morse, vor fi desigur izbiţi şi vor înţelege, dacă descoperă frânghiuţa asta a mea… Să încercăm… Numai să om timp destul înainte de întoarcerea lui Alvarez.”

Ridicând frânghiuţa de jos, Jac începu în grabă să-şi compună mesajul. Mai întâi trei linii, separate de către două puncte, compunând semnalul de apel pentru a marca începutul mesajului; apoi, continuând a reprezenta liniile şi punctele prin noduri, exploratorul formă cuvintele următoare:

„Prizonier, merg spre cetatea sfânta, urmaţi urmele roşii.

Jac”.

Nu compusese încă decât primele două litere ale numelui său, când auzi afară sunetul unui pas uşor. Adunând repede frânghia, o aruncă într-un colţ. Era timpul. Alvarez se întorcea.

— Plecam senor, spuse Peruvianul. Fii bun şi mă urmează.

În aceeaşi clipă, bucătăreasa indiană pătrunse în camera vecină ca să adune obiectele pe care dorea să le ducă cu ea.

— Pot, dacă doreşti, spuse Alvarez, ieşind cu exploratorul, să pun să fii dus cu litiera.

— Nu, prefer să umblu, spuse Jac, care avea nevoie să fie liber în mişcările sale, pentru a-şi pune planul în aplicare.

„Numai, se gândi el, dacă Robert şi Pierre ar găsi frânghiuţa şi ar înţelege *quipus*-ul meu.”

Soarele dispăruse la extremitatea defileului într-o curmătură a munţilor grandioşi. Câteva minute încă şi totul avea să fie înecat în umbrele nopţii.

Pastorii bandei împinseră înainte turma de lama. Animalele nu mergeau decât în sila, nu le sta în obicei să iaca drumul noaptea, le plăcea să se culce odată cu soarele.

Un ţap bătrân mergea în frunte. Lâna îi era cenuşie de praf, dar fruntea lui semeaţă era împodobita cu pene roşii; mersul îi era grav, plin de ifos. Avea aerul unui patriarh, conducându-şi tribul.

Alvarez mergea lângă Jac iar în urma lor venea restul bandei, vreo douăzeci de bărbaţi şi de femei, cu feţele bronzate, cu ochii lucitori şi vicleni.

Trupa continua să meargă pe anticul drum al Incaşilor. Noaptea căzuse de-a binelea. Fără ca să se simtă, Jac îşi apleca plosca şi făcu să curgă câteva picături.

Nimeni nu observase micul său manej, pe care-l reînnoi la două sute de paşi, atâta vreme cât banda rămăsese pe drum.

După o oră de mers repede, unul din conducătorii de lama, care mergea în frunte, scoase un strigăt gutural şi-şi împinse turma dincolo de drum, printre mărăciniş şi stânci.

Urmă un moment de dezordine.

Oamenii trebuiau să dea în lături mărăcinişul şi să sară din piatră în piatră, ca să treacă.

Jac socoti de cuviinţa sa nu cruţe deci picăturile roşii care înlocuiau pietricele albe ale lui Prichindel, căci amicii lui trebuiau sa poată să regăsească fără de greutate locul unde trupa părăsise drumul.

Mersul se continuă anevoie, timp de vreo zece minute, printr-un haos de stânci, apoi banda se strecură printr-o crăpătură care se deschidea ca un fel de uşă, în zidul râpei şi care părea da nepătruns.

Aici Jac putu cruţa lichidul roşu, cu care-şi umpluse plosca şi a cărui provizie cam ajunsese pe fund, căci odată intraţi în defileu, nu se mai puteau înşela în privinţa drumului.

Luna strălucea dar lumina ei abia de pătrundea în culoarul stâncos. Oamenii, care uneori trebuiau să umble bâjbâind, purtau de grijă să scoată, din când în când, strigăte înăbuşite prin care se călăuzeau unii pe alţii.

„Niciodată n-am fi putut descoperi trecătoarea aceasta” îşi spuse Jac.

Fundul defileului se ridica în pantă repede şi, ici şi colo, când înclinarea devenea prea repede, erau crestate trepte mari, a căror regularitate părea că arată intervenţia omului.

Jac nu se mai îndoia că era pe drumul tainic ce ducea la cetatea sfânta a Incaşilor. Acest defileu, cu pământul bătătorit, treptele acestea rustice, făceau parte din urmele încă necunoscute ale strălucitoarei civilizaţii a împăraţilor soarelui.

Jac zări deodată, în faţa lui, între pereţii stâncii, terminaţi brusc, cerul împodobit de întreaga splendoare a lunii. Defileul părea că se deschidea în gol.

Indienii care mergeau în cap şi turma de lama îşi proiectară pe rând siluetele în tăietura luminoasă şi dispărură ca înghiţiţi.

Când Jac, mergând mereu lângă Alvarez, scoase o exclamaţie de admiraţie.

Alvarez, care de la plecare nu rostise un cuvânt, se opri ca să arate tovarăşului său vastul circ la marginea căruia ajunsese trupa şi ale cărui pante se aplecau vertiginos până-n adâncimi, tapisate de o vegetaţie abundentă.

— E frumoasă ţara mea, spuse indianul. Află, senor, că nici un om cu pielea albă n-a pus vreodată aici piciorul. Eşti primul din rasa d-tale care trece această poartă. Dar aminteşte-ţi de cuvintele mele. O să coborâm în fundul circului. N-ai să mai ieşi niciodată dacă nu eşti demn de favoarea pe care ţi-o acord.

— Ia-mi mâna, senor Alvarez şi spune-mi dacă tremură, răspunse Jac. Doresc să nu nutreşti împotriva mea gânduri rele cum nici eu nu nutresc împotriva d-tale. Pot să-ţi citez celebra maximă a regelui vostru profet Paşacutic: „Acel care e invidios pe oamenii cinstiţi găseşte în ei pricina pieirii sale, cum vedem că păianjenul trage otravă din cele mai frumoase flori". Comparaţia lui Paşacutic e lipsită de exactitate în ochii zoologiştilor moderni, dar noi îi înţelegem îndeajuns sensul pentru a trage amândoi o învăţătură din ea.

— Harul şi ocrotirea lui Inti coboare asupra celui ce poseda graiul şi ştiinţa străbunilor noştri! urma grav Alvarez.

Şi îşi relua mersul.

Trupa cobora acum printr-un labirint de stânci, prin care Jac nu deosebea nici-o aparenţa de drum făcut.

Exploratorul reîncepu sa răspândească picături de vopsea roşie. Dar îşi dădu deodată seama, cu necaz, că plosca îi era goală.

Presupunând că prietenii săi ar reuşi să dea de urma lui până aici, nu vor mai găsi apoi, ca să-i călăuzească, decât urmele nesigure lăsate de picioarele oamenilor şi animalelor.

Banda făcu aproape două ore ca să coboare în fundul circului. Ajunsă pe un teren descoperit, nimerit pentru instalarea unui camp, Alvarez dădu semnalul de haltă.

Erau aproape şase ore de când umblau.

Indienii se grăbiră să construiască adăposturi făcute din crăci şi Alvarez oferi unul oaspetelui său.

— Odihneşte-te, senor Lasserre, trebuie să fii obosit după emoţiile zilei de ieri şi după marşul zilei de azi. Recapătă-ţi puterile, vei avea mare nevoie de ele, ca sa mergi până la capătul acestei aventuri.

Puse să i se dea un ponso lui Jac, care se întinse pe un pat de ierburi uscate şi, realmente istovit, căzu îndată într-un somn adânc.

8

Soarele, iţindu-se pe după creasta munţilor ce formau îngrăditura circului, îşi trimese săgeţile de raze pe adăpostul de frunzet în care Jac încă mai dormea şi, pătrunzând prin rărituri, îi căzu pe pleoape.

Exploratorul se trezi cu membrele încă obosite, se întinse, făcu o sforţare ca să recapete conştiinţa realităţii, pe care visele o transfiguraseră şi se ridică pe jumătate sub acoperişul de frunziş.

Nici un zgomot nu răsuna în dimineaţă. Jac se mira că nu mai aude behăitul cu care salutau, de obicei, animalele apariţia soarelui, nici vocile, nici paşii indienilor.

Toată lumea să fi dormit încă?

Deodată se ivi în memoria lui Jac impresia pe care o resimţise cu câteva zile înainte, când observase, la trezirea lui, că indienii misiunii dezertaseră. Cuprins de bănuieli, se repezi afară.

Nimeni! Nici-o fiinţă vie! Alvarez, indienii lui, turma lui, totul dispăruse.

Ce voia să-nsemne asta? Dacă peruvianul avusese de gând, de la început, să părăsească pe arheolog în plin pustiu, de ce-şi mai dăduse osteneala să-l facă prizonier şi să-l conducă până aici?

După ce se hotărâse să-l călăuzească până la cetatea sfânta, îşi schimbase deodată părerea? Dar nimic nu părea să justifice o astfel de teamă.

Neputându-şi crede simţurilor, Jac rătăci câteva minute încoace şi încolo căutând, la marginea campamentului, urma tovarăşilor săi dispăruţi.

Totuşi se gândea şi-şi amintea anumite cuvinte, încărcate cu o anumită ameninţare enigmatică, pe care Alvarez le rostise în timpul mersului nocturn.

— O să coborâm în fundul acestui circ, dar nu vei mai ieşi din el niciodată dacă nu eşti demn de proiecţia zeilor noştri.

Da, totul devenea acum limpede pentru Jac; Alvarez, acest misterios personaj, nu declarase că-şi va supune prizonierul la nişte încercări grozave?

Lăsase să se înţeleagă că cobora din Incaşi, că domnea ca atare asupra unui domeniu unde până acum încă nu pătrunseseră oamenii albi.

„Vasăzică, vicleanul şi-a făcut gustul să mă rătăcească într-un labirint şi să-mi spună parcă: *Iacă, descurcă-te acum! Dacă ieşi, înseamnă că ocrotirea lui Inti este asupra ta...* Cel puţin mi-o fi lăsat animalul cava de îmbucat?”

Jac se linişti curând în privinţa aceasta. Găsi lângă adăpostul lui o gamelă care conţinea nişte păsat de mălai amestecat cu carne tocată şi, în afară de asta şi *şişa*.

— Asta ar putea fi deajuns pentru o zi, două... Dar mi-au luat revolverul, nu mai am nici o armă. Dacă s-ar întâmpla să mă pomenesc faţa-n faţa cu un jaguar, nu voi avea, ca să mă apar, decât forţa magnetică a privirii mele... În afara de asta, totuşi, situaţia nu e chiar atât de tragică. Nu am eu putinţa de a mă întoarce înapoi, de a merge în întâmpinarea lui Robert şi a lui Pierre, care sunt, desigur, în căutarea mea şi poate chiar pe urmele mele?

Cum se gândea la soluţiunea aceasta, căuta maşinal din privire drumul pe care coborâse trupa în circ şi constată, cu nelinişte, că nu-i va fi poate chiar atât de uşor să regăsească trecerea.

Stâncile care formau îngrădirea circului semănau toate între ele. Chiar orientându-se după amintirea pe care o avea despre poziţia lunii la ora în care el trecuse defileul, Jac nu era în stare să fixeze locul acestei ieşiri.

De toate părţile, pantele erau formate din uriaşe năruituri de stânci, în mijlocul cărora arheologul putea rătăci ceasuri şi ceasuri făcând numeroase ascensiuni periculoase înainta de a nimeri calea.

— Drace! Iată momentul de a invoca protecţia lui Inti, mormăi arheologul. Senorul Alvarez, stră-strănepot al acestei puternice divinităţi, mi-a jucat, pe cât se pare, un renghi cam urât. Mare noroc am să am dacă n-am să-mi las oasele în fundul găurii ăsteia blestemate… Ia să vedem!… Dacă Robert şi Pierre mi-au găsit *quipus*-ul în căsuţa cea mied şi i-au descifrat sensul, n-au putut porni la drum decât azi dimineaţă, la ivirea dimineţii. În cel mai bun caz nu vor fi aici înainte de şapte sau opt ore. Am deci tot timpul să explorez circul. Dar trebuie să le las un semnal ca să-i călăuzesc, dacă, din fericire, izbutesc să ajungă până la ieşirea din defileu.

Jac rupse o cracă lungă, o desfrunzi şi o înfipse în pământ, în centrul locului gol pe care campase ceata, îşi agăţă de vârful ei haina, apoi petrecu un bâţ orizontal prin mâneci dând semnalului acestuia improvizat aspectul acelor sperietori grosolane pe care le ridica adesea ţăranii prin ogoare.

După ce termina, arheologul se gândi că ar fi cuminte să-şi procure o arma. Şi şi-o improviză curând cioplindu-şi cu cuţitul o ţepuşă zdravănă şi bine ascuţită la vârf.

— Fără îndoială că dac-aş fi atacat de un jaguar, greu i-aş veni de hac cu o armă atât de primitivă. Dar tot e mai bună ca nimic. Omul preistoric nu era câtuşi de puţin mai bine prevăzut când pornea la lupta cu ursul cavernelor... Mi-aş putea chiar face rost de o secure de piatra sau de vreun arc cu săgeţi, dar asta mi-ar cere prea mult timp; n-am decât să aştept când mi-o deveni absolut necesar.

Jac întreprinse atunci o recunoaştere pentru a încerca sa regăsească drumul pe care venise. Avea grijă să deseneze, din loc în loc, mici cruci cu pietre ca să nu rişte să se rătăcească la revenire.

Exploră astfel multa vreme labirintul de stânci dar, precum se şi temuse, nu descoperi ieşirea defileului.

Pretutindeni culmile stâncoase se terminau prin pereţi colţuroşi care nu ofereau nici cea mai mică trecere. Era ca şi cum peretele stâncos s-ar fi închis în urma lui Alvarez şi a trupei sale.

Jac, destul de descurajat, coborî iar la campament.

„Hotărât lucru, m-am băgat într-o afacere proastă. Dacă prietenii mei nu mă regăsesc, sunt pierdut de-a binelea... afara dacă nu adopt a doua soluţie. Şi care înseamnă să pătrund până-n inima cetăţii sfinte. Atunci Alvarez, coborâtorul Incaşilor, mă va privi ca pe un personaj sacrat, trimis de înşişi Zeii şi mă va lua sub protecţia lui...”

După ce îmbucase în silă, începu să exploreze împrejurimile campamentului, în căutarea urmelor pe care banda trebuie sa le fi lăsat plecând. Dar, fie că nu era exersat în acest fel de investigaţii, fie că indienii luaseră mari precauţiuni pentru a-şi şterge urma, arheologul se strădui zadarnic.

Descurajat, reveni spre câmpul lui, deasupra căruia îi flutura haina-sperietoare, când auzi un fel de sforăit scurt, urmat de un mare zgomot de craci şi de frunziş strivit, care dovedea prezenţa unui animal mare, un jaguar după toate aparenţele.

Zgomotul venea de la un desiş prin care trecuse şi Jac, ca să se întoarcă la adăpostul lui.

Exploratorul se aruncă repede înapoi şi aşteptă, cu ţepuşul lui ascuţit spre locul suspect.

Un baston ca să lupţi cu un jaguar! Jac nu-şi făcea iluzii asupra valorii unei astfel de arme.

Nu se bizuia, ca să scape de moarte, decât pe sângele lui rece, pe teama pe care ar putea-o inspira fiarei. Jaguarul nu-i mai puţin de temut decât un tigru şi nu e uşor de intimidat.

Jac se ţinea încordat, cu privirea aţintită asupra mărăcinişului, pe care-l mişcându-se la trecerea animalului. Şi acesta îi apăru deodată cu blana lui galbenă şi cu pete, cu fruntea lui turtită, cu urechile scurte, cu botul mare.

Jaguarul se opri zărindu-l pe om şi-l privi ţintă, ca şi cum ar fi vrut să-şi măsoare adversarul pe care hazardul îl punea pe neaşteptate în faţa lui.

Timp de câteva clipe, omul şi animalul îşi probară, unul faţă de altul, puterea şi privirile lor.

Fiara fu aceea care dădu primul semn al oboselii. Întoarse încet privirea, clipind din ochi, o labă ridicată, botul contractat de furie şi făcu să se audă un răget surd care traducea totodată şi furia şi voinţa de a-şi speria adversarul.

Animalul şovăia, nu era încă învins. Era ispitit să fugă, dar ştia că retragerea nu e întotdeauna cel mai bun mijloc de a scăpa de primejdie şi se întreba dacă n-ar fi mai bine să treacă la atac.

Imobilitatea omului, care-l intimidase la început, începe să-l liniştească. Cu gâtul întins, cu capul lipit de pământ, îşi îndreptă din nou privirea asupra lui Jac, sforăind zgomotos şi ghearele lui frământară pământul; îşi arcui şira spinării în sus, se adună încordat, gata să sară.

Jac strângea tot mai tare ţepuşul, hotărât să nu piară fără a combate, simţind bine totuşi că lupta va fi inegală.

Jaguarul scoase un răget mai furios şi mai ameninţător; şi… o detunătură bubui. Felina făcu un salt, căzu, se rostogoli pe loc, se ridică şi, luând-o la fuga, dispăru, târându-se în cel mai des tufiş.

În aceeaşi clipă, Robert şi Pierre se năpusteau pe locul descoperit unde se desfăşurase drama aceasta rapidă.

— Bravo! exclamă Jac, în culmea fericirii. Sosiţi la timp, dragii mei prieteni; fără de voi eram pierdut!

Robert, cu carabina în mâna, observa mărăcinişul prin care-şi croia cale jaguarul. Sta gata să-i facă de petrecanie animalul dacă mai găsea un bun prilej să-l vizeze.

Jac îi puse mâna pe braţ.

— Lasă-l! Nu mai e primejdios. E inutil sa mai stricam un al doilea cartuş. Muniţiile noastre sunt prea preţioase… Şi apoi mă gândesc la un lucru. Să ne întoarcem la campament, am putea să ne odihnim vreo cinci minute şi să ne sfătuim… Îmi închipui că trebuie să fi găsit acolo înştiinţarea mea, făcuta dintr-o frânghiuţa cu nişte noduri şi că aţi fost călăuziţi până aici prin vederea hainei mele, atârnate pe o prăjina.

Într-adevăr, Robert şi Pierre nevăzând pe prietenul lor revenind, porniseră în căutarea lui, exploraseră căsuţa lui Alvarez, descifraseră *quipus*-ul lui Jac şi, pornind din nou la drum de cum mijiră zorile, fură nespus de fericiţi când descoperiră urma însemnata cu picăturile de vopsea roşie.

După ce prietenii se puseră în curent unii pe alţii cu aventurile lor, Jac observă:

— Voi încă nu bănuiţi că suntem aici în fundul unei adevărata închisori. Aţi ajuns până la mine graţie semnalului pe care l-am expus vederii voastre. Totuşi vă desfid să mai regăsiţi deschizătura prin care aţi pătruns în circul acesta.

Cum prietenii săi protestau, Jac le povesti zadarnicele lui sforţări pentru a face cale întoarsa.

— Nu spun că după lungi zile de cercetări nu am sfârşi totuşi prin a regăsi ieşirea dar, pentru moment, cred că cel mai bun lucru ce am avea de făcut, dacă sunteţi hotărâţi ca şi mine, să încercăm să pătrundem până-n sanctuarul Incaşilor… Mi-a venit o idee: un animal rănit, dacă nu e rănit mortal, caută să puie cea mai mare distanţă între vânător şi el. Jaguarul nostru nu se va abate de la această regulă. Deci, dacă-i luăm urma, avem oarecare şansă de a descoperi, graţie lui, un drum pentru a ieşi din circul acesta. Fără îndoială, s-ar putea ca după vreo câteva sute de metri de aici să dăm de cadavrul lui; însă dacă-i rămâne destulă putere, ne va călăuzi poate până-n inima ţării necunoscute, pe care visam s-o vizităm.

Cei trei prieteni căzură la învoială. Planul lui Jac fu adoptat şi, după ce luară în grabă ceva de-ale gurii, mica trupă porni la drum.

Urma jaguarului nu era prea greu de descoperit, după crengile frânte sau îndoite, după ierburile culcate, după amprentele ghearelor pe pământ şi după petele de sânge pe care fiara rănită le lăsase în urma ei.

Dar cum ea străbătea desişuri de nepătruns sau terenuri haotice, arheologii trebuiau să se dedea, ca s-o urmeze, unei gimnastici istovitoare.

Fura cel puţin răsplătiţi de osteneala lor, căci după ore de mers şi după multe înconjururi, se pomeniră la ieşirea unui canion în fundul căruia şerpuia un mic firicel de apa.

Acolo, urmele animalului rănit deveneau indistincte pe pământul neted al stâncilor. Asta însă nu mai avea nici o importanţă: exploratorii se simţeau siguri că sunt pe calea cea bună.

9

Luna nu răsărise încă şi domnea o umbră deasă în fundul canionului. Istoviţi de o lunga zi de sforţări, arheologii, la căldura zilei, făcuseră haltă la intrarea unei mici peşteri care le oferea un adăpost natural. Îşi mai astâmpărară foamea cu câteva bucăţi de lama afumate.

Acum, înainte de a adormi, îşi mai schimbau între ei părerile, ciulind mereu urechile spre zgomotele de afară.

— Auziţi, spuse deodată Jac, acest fel de urlet amorţit.

Se auzea, într-adevăr, când şi când, un horcăit slab, care semăna şi a miorlăit.

— E, reluă Jac, jaguarul nostru care geme în agonie, pe aici pe aproape.

— Asta nu trebuie să ne tulbure somnul, spuse Pierre. Nu mai avem ce ne teme de el.

Conform regulilor prudenţei pe care aveau obiceiul sa le respecte, exploratorii se hotărâră să facă de veghe, pe rând.

Jac, care era cel mai puţin obosit, lua primul în primire paza.

Văzu luna ridicându-se tocmai în prelungul canionului, care se afla deodată scăldat într-o lumina dulce, destul de vie totuşi pentru a desprinde toate amănuntele priveliştii.

Înarmat cu carabina pe care i-o predase Robert, Jac ramase chircit un timp la intrarea grotei, observând stâncile care se înălţau spre cer, ca nişte ziduri sau nişte coloane imense şi ascultând vaierul furios pe care-l scotea jaguarul, din când în când.

Apoi se ridica, făcu câţiva paşi urcând spre canion, în al cărui fund râuleţul se împodobea cu reflexele argintate ale lunii. Se aştepta să zărească zăcând acolo, animalul rănit.

Cum se rezema cu mâna de parapet, ca să treacă un bolovan, simţi un bloc clătinându-se sub mâna lui.

Se opri, intrigat şi încercă să-l împingă şi mai tare; blocul se clătina, descoperind o deschizătură, un fel de poartă în stâncă.

Dincolo de poarta aceasta, care părea naturală, Jac zări primele trepte ale unei scări, sub cer deschis, pe care cădea puţintel din lumina lunii, reflectată de o stâncă ce înainta atârnând.

După ce observă totul un moment, se întoarse la peştera şi-l trezi pe Robert.

— Preia paza în locul meu, am găsit o trecătoare care ar putea, prea bine, duce la cetatea sfânta a Incaşilor.

La început Robert nu voi sa lase pe prietenul lui să pornească singur în recunoaşterea drumului pe care-l descoperise.

— Ai să cazi iar în puterea indienilor, spuse el.

— În cazul acesta, Alvarez ar considera, probabil, ca am triumfat asupra încercărilor la care m-a supus. Dar am să fiu cu grijă şi cred că are să-mi fie mai uşor să trec nezărit noaptea decât ziua.

— Atunci să plecăm câteşi trei.

— Nu, experienţa ne-a dovedit că e mai bine să nu riscăm să fim prinşi toţi trei deodată.

Robert mai protestă puţin, apoi se lăsă convins şi Jac, schimbând carabina cu revolverul, se aventură în ceea care părea să fie un drum secret, datând din epoca

Incaşilor.

Urcă o scară de vreo sută de trepte, cioplite în stâncă, cu platforme din loc în loc şi trecu trei porţi care ar fi fost uşor de închis sau de apărat.

Înainta cu băgare de seamă, temându-se mereu să nu vadă ivindu-se un inamic. Totuşi nu se ivi vreo întâlnire neplăcută şi, sosit în capătul de sus al scării, după ce trecu o ultimă poartă, descoperi un spectacol uimitor.

Era, într-adevăr, într-un vast cazan format dintr-o îngrădire naturala de stânci sau poate construite de mâna omeneasca, care înconjura nişte clădiri, parte în grupe, parte izolate.

„Cetatea sfântă, îşi spuse Jac în culmea bucuriei. Am descoperit taina Incaşilor!”

Clarul de lună era destul de luminos pentru a-i dezvălui caracterul general al unei arhitecturi bine cunoscute de un savant ca el.

Mari scări drepte, linii rigide, ziduri fard de ferestre, uşi mai îngusta sus decât jos.

Cu toate că erau ici şi colo unii pereţi năruiţi, totalul era destul de bine conservat. Oraşul acesta, a cărui existenţă rămăsese necunoscută, nu suferise ca celelalte vestigii ale unei civilizaţii dispărute, prădările cuceritorilor; nu se smulseseră pietrele, una câte una, ca să se clădească case modeme.

Ceea ce atrăgea în deosebi privirile lui Jac era, în centru oraşului, un edificiu mai vast decât celelalte şi care, singur, poseda un acoperiş. Sa poate ca acoperişul acesta să fi fost reconstruit sau poate întrebuinţat în decursul vremilor, căci paiantele de lut de care se serveau Quinşuaşii n-ar fi putut rezista dintelui vremurilor.

Şi ceea ce izbea în primul rând privirea era un foc care ardea în centrul terasei, aruncând spre cer o flacără înaltă, vie.

Jac nu se îndoia că Alvarez ar fi aici cu banda lui, gata să prezideze poate vreo antică ceremonie.

Pentru moment văzuse destul.

— Cobor la grotă, se hotărî el. Am ajuns la ţintă şi nu e momentul să fim prinşi.

Începu să coboare treptele din fundul ciudatului culoar, scobit ca o tranşee de-a lungul stâncii.

Se simţea neliniştit, căci de fapt, era într-o adevărată capcană: dacă ar fi urcat indienii în momentul acela, n-ar fi ştiut cum să le scape.

Totuşi ajunse fard de accident la tovărăşii lui.

— Am găsit cetatea sfântă, anunţa el pe Robert. Suntem aici în faţa unei intrări secrete şi, colo sus, ultimii depozitari ai religiei Incaşilor se pregătesc, pe cât pare, pentru o mare ceremonie.

— Probabil, exclamă Robert, căci suntem cam pe la solstiţiul de Iunie, care pentru latitudinea aceasta corespunde cu începutul iernii. Asta nu-ţi spune nimic, Jac?

— Zău, ai dreptate, este data marii serbări a soarelui, Hatum Raymi, pe care Incaşii de odinioară o serbau în fiecare an şi care dădea loc la manifestaţii grandioase. N-ar fi totuşi râu, spuse Jac, să ne odihnim puţin, căci mâine va fi pentru noi o zi mare şi trebuie să fim bine dispuşi ca să profitam din plin de victoria noastră.

Robert se înveli din nou în ponso-ul lui şi adormi.

După două ore, Jac, înlocuit de către camaradul sau, căzu îndată într-un somn adânc.

Creierul lui, surexcitat de aventurile extraordinare ale zilelor precedente, evoca în vis tablouri din vechea împărăţie a soarelui. Jac se pomeni transportat deodată cu cinci sute de ani în urma, în marea cetate a Incaşilor, Cuzco, capitala lor politica şi religioasa.

Pătrunse în templul soarelui în care o mie de fecioare, consacrate divinităţii, aveau misiunea să întreţină, ziua şi noaptea, focul sacru. Zidurile templului dispăreau sub podoabele de aur şi de argint; aleile care duceau la sanctuar erau pavate cu metal preţios.

Potirele, ibricele, amorfele agheasmatarele, vasele rituale de tot soiul, cele mai mici unelte, erau numai de aur sau argint.

Iată pe Inca, suveran atotputernic, dumnezeu pe pământ, care pătrunde în templu, urmat de mărimile împărăţiei sale. A coborât dintr-o litieră de aur, în faţa porţii templului; haina lui, ţesută din cea mai fină lână de vigonie, e bogată în culori şi împodobită de-o risipă de aur şi pietre preţioase.

În cap poartă *lantu*, un fel de turban împodobit cu ciucuri roşii şi cu două pene de *coroquenque*, pasăre rară cu pene bogate, comparabilă numai cu pasarea paradisului.

Fiul sau mai mare, moştenitorul legitim, merge lângă el; poartă un lantu tivit cu galben.

În urma lor, prinţii împărăţiei, care aparţin familiei Incaşilor, fac suveranului un cortegiu impozant.

Nu se vad pretutindeni decât rochii de purpura sau de şafran, pietre scânteietoare, coliere, cordoane sau brăţări de aur şi de argint.

O mulţime de adoratori se îmbulzesc în tinda templului şi se prosternează la trecerea omului zeu.

Un cor de numeroase voci cântă un imn monoton susţinut de o orchestră de tobe, de cornuri de scoici, de flaute cu cinci note şi de trâmbiţe.

Villa imu, marele preot, s-a înclinat în faţa împăratului şi îi întinde o oglindă iar oglinda aceasta e concavă.

Inca o înfăţişează soarelui, care-şi revarsă razele printr-o deschizătură a acoperişului. Concentrează lumina şi căldura astrului, le îndreaptă asupra acoperişului. Acesta se învâlvorează, transmiţând focul micului rug de ierburi şi crengi, pregătit de preoţi.

Atunci, de pe toate gurile se înalţă un imn de recunoştinţă către zeul care luminează şi încălzeşte, care dă rod câmpiilor, ogoarelor şi pomilor şi face să crească turmele.

Un tânăr călăreţ, cu fruntea încinsă de flori de *şihuahua*, înalţă stindardul Incaşilor, pe care se desfăşoară curcubeul, emblema rasei.

Răsună trompete, tobele duduie şi afară, în tot oraşul, unde strigătorii se grăbesc să vestească minunea, norodul delirând de bucurie, chiuie.

10

— Trebuie, spuse Pierre, să găsim un mijloc de a ne face o intrare senzaţională în oraşul sfânt, ca prin asta să izbim imaginaţia indienilor; atunci ne vor lua cu adevărat drept nişte trimişi ai Zeilor.

Încă sub impresia minunatului sau vis, Jac sta gânditor.

În tăcerea canionului, unde soarele, răsărind, îşi strecură lumina, gemetele furioase ale jaguarului rănit se mai înălţau, când şi când.

— Animalul ăsta are în el şapte vieţi, murmura Robert. L-am atins totuşi în plin corp şi glontele meu trebuie să-l fi străpuns dintr-o parte în cealaltă.

— E ca şi pisicile, pe care trebuie să le omori de nouă ori, după spusa englezilor, ca să fii sigur că sunt moarte, spuse Pierre.

După o tăcere, Jac exclamă deodată:

— Ei bine! Am o idee!

— Fireşte! spuse Pierre cu admiraţie şi amuzat. Tu eşti o maşină care fabrică idei. Vorbeşte, că noi te ascultam cu toată stima ce se datorează unui geniu.

— Dacă mă iei peste picior, nu mai spun nimic.

— Sunt sincer, pe cuvântul meu de onoare. Hai, nu mai face nazuri şi expune-ne ideea ta.

— Dac-am face o intrare triumfală în Cetatea Sfânta, sub conducerea jaguarului? Ce credeţi, n-ar fi senzaţional?

— Admit… Dar nu văd…

— Aşteaptă. Îmi expun planul.

Pierre ridică mâna.

— Dă-mi voie să mă aşez comod, căci vreau să pot fi atent, ca să nu îmi scape nimic din plăcerea de a te auzi.

— Jaguarul e, fără îndoială, grav rănit, altminteri ar fi fugit mai departe, simţindu-ne pe-aproape prezenţa. N-aş fi surprins totuşi, dac-ar mai avea destulă putere ca să se târască pe o anumită distanţă, ba chiar să se apere, dacă s-ar vedea hărţuit.

— Cât despre asta, spuse Pierre, ar trebui să fiu nebun să mă duc să-l zgândăr în ascunzătoarea lui.

— Totuşi, întâmpină Jac, tocmai asta vom face dacă adopţi planul meu!

— Cum?

— Propun să speriem fiara, ca s-o ademenim în pasajul secret care duce la sanctuarul Incaşilor şi s-o gonim înaintea noastră până-n oraş, unde vom cădea astfel în plină ceremonie, călăuziţi, întocmai ca zeii, de prinţul junglei.

— Nu-i rău, spuse Robert. Rămâne de ştiut dacă jaguarul mai are destulă viaţă ca să îndeplinească isprava asta, sau dacă nu i-a rămas prea multă ca să ne atace. Presupune că s-ar întoarce împotriva noastră.

— Atunci am fi siliţi să-l omorâm, fireşte; nu pot făgădui că planul meu va izbuti, dar merită să fie încercat, căci în caz de succes, triumful nostru va fi răsunător.

— Fie! Să-ncercăm dar.

— Tu, Robert ai să te postezi la intrarea scării secrete, de-a curmezişul canionului, pentru a împiedica pe jaguar să coboare din nou spre circ, de unde am venit. Ai să iei carabina, dar nu trage decât în caz extrem, căci dacă ne sacrificam personajul principal, nu vom mai putea juca piesa…

Pierre şi eu, vom urca mai sus în canion, silindu-ne la început să nu tulburăm fiara rănită şi vom trece dincolo de punctul unde a căzut, ca să-i tăiem trecerea la deal.

Pierre va ţine revolverul, ca să intervină în caz de primejdie grea; eu voi avea ţepuşul meu şi mă însărcinez să împing cu el animalul până la intrarea secretă.

— Aprobat! spuse Pierre.

Şi întorcându-se spre Robert, întrebă:

— Ce crede şeful misiunii?

— Şeful aprobă şi el şi crede de cuviinţă să exprime, încă odată, felicitări prietenului nostru.

— Nu mă lăudaţi înainte de a fi dus totul la bun sfârşit, spuse Jac modest.

Arheologii porniră îndată, zeloşi, la executarea planului, care avea să le îngăduie să apară într-un chip atât de avantajos în cetatea sfânta a Incaşilor.

Jac şi Pierre o luară binişor în susul canionului, săpat ca un gang prin masivul stâncos.

La câţiva metri deasupra punctului unde se termina scara secreta a cetăţii sfinte, zăriră jaguarul, culcat într-o scobitura. Animalul zăcea pe o rând, cu labele întinse, cu capul rezemat de stânca.

Când exploratorii trecură prin faţa lui, ridica deodată capul, lăsă să-i scape un scurt răget de mânie şi se încorda, cu labele îndoite sub el.

— Mai are viaţă, spuse Pierre.

— Deci, avem şansa să mai triumfăm, răspunse Jac. Unde e viaţă, e şi speranţă! Ascultă, vreau s-o fac pe fiară să iasă din gaura ei, sâcâind-o cu ţepuşul meu. Tu să te ţii lângă mine, cu revolverul în mână; dar nu tragi decât dacă-ţi dau eu semnalul strigând: foc!

Jaguarul era asediat, Robert barându-i drumul de vale iar Pierre ameninţându-l la deal.

Jac, cu ţepuşul întins, înaintă spre animal care, văzându-l venind, se ridică pe picioarele de dinainte şi răcni, deschizând un bot enorm, înarmat cu colţi formidabili, apoi se târî înapoi cu preţul unor sforţări penibile, partea de dinapoi fiindu-i pe jumătate paralizată.

Era vădit în neputinţă de a se năpusti şi Jac se simţi stăpân pe situaţie.

Dintr-o lovitură a vârfului, exploratorul făcu ca fiara să se mute din vizuina ei. Furios dar neputincios, jaguarul se trăgea mereu înapoi din faţa vrăjmaşului sau, parând uneori că vrea să se năpustească, dar recăzând fără de putere pe stâncă.

La urmă, fiara făcu stânga împrejur şi se târî atât de repede cât îi îngăduia rana, ca să se sustragă hărţuielilor lui Jac.

Robert o văzu sosind şi începu să scoată tot felul de chiote şi agitând braţele, ca s-o sperie.

Împresurat, jaguarul şovăi, neştiind încotro să se îndrepte, îndreptând ba spre Robert ba spre Jac botul lui răcnitor.

Jac îl înţepa pentru ca să-l gonească spre scara secretă.

Într-o sforţare disperată, fiara se ridică, repezindu-şi spre el ghearele. Jac abia avu timpul să se arunce înapoi şi se răzbună lovind cu putere în cap pe jaguar, care reîncepu să bată în retragere şi porni, aşa cum voiau exploratorii, pe scara secretă a cetăţii Sfinte, tot urmând să-şi exprime furia prin răcnete înspăimântătoare.

— Ura! Victoria e cu noi! exclamă Pierre.

Acum nu mai aveau decât să urmeze animalul, care fugea târându-se pe o anumită distanţă când îşi zărea duşmanii, se oprea apoi istovit şi aştepta să fie din nou ameninţat ca să se târască mai departe.

Precedată de această ciudată avangardă, mica trupă ajunse astfel vârful scării şi jaguarul, găsind un spaţiu liber, se năpusti înainte.

Robert, Jac şi Pierre se opriră privind oraşul în ruină ce se întindea dinaintea lor.

Templul pe care Jac îl observase în timpul nopţii era înconjurat de o mulţime de mai multe sute de indieni, unii îmbrăcaţi în pânză neagră sau în ponso, alţii gătiţi cu tunici roşii sau galbene, în cap cu turbane împodobite cu pene, încărcaţi cu chimire, colane şi brăţări de metal preţios.

Pe estradă, focul pe care-l zărise Jac tot mai era aprins între coloşii de piatră.

Doi bărbaţi stăteau în centrul mulţimii, faţă-n faţă, iar partizanii lor în dosul lor şi păreau că se înfruntă în gesturi şi cuvinte.

Erau şi unul şi celălalt bogat înveşmântaţi, cum ar fi fost nişte Incaşi pe vremea puterii lor.

Dar abia dacă avură timp, Jac şi prietenii lui, să surprindă tabloul acesta, pe care apariţia jaguarului îl schimba subit.

Indienii se întorseseră şi priveau cu o stupefacţie amestecată cu groază animalul care se târa şi răcnea în faţa oamenilor albi.

Intimidată, nemaiştiind în care parte să bată în retragere, fiara se oprise şi se mulţumea să răcnească, făcând sforţări supreme ca să se ridice pe labele ei.

Era sfârşită, răcnetele nu-i mai ieşeau decât frânte din gâtlej; din când în când cădea jos, era aproape de a-şi da sufletul.

Încă vreo câteva tresăriri, un ultim urlet şi jaguarul râmase nemişcat.

Atunci, îmbrăţişând cu o privire mândră mulţimea buimăcită, Jac, urmat de tovarăşii lui, înaintă, iar indienii respectuoşi, se dădură în lături ca să-i lase să treacă.

Robert şi Pierre simţeau toată îndrăzneala atitudinii pe care o adoptase prietenul lor: unul din şefii indieni n-ar fi avut decât să dea un semnal pentru ca membrii bietei mici misiuni arheologice să fi fost îndată masacraţi şi n-ar mai fi fost niciodată vorba despre ei, nimeni n-ar fi fost în stare să descopere ce deveniseră.

Înţelegeau totuşi că îndrăzneala lui Jac era singura şansa a succesului lor şi ei nu şovăiau să rişte, împreună cu el, totul pentru tot.

Într-unul din cele două personaje bogat învestmântate şi gătite cu peneturi, care stăteau în centrul terasei din faţa templului şi care păreau că se înfrunta, Jac recunoscuse pe Jose Alvarez.

Acesta era întors spre el şi-l privea venind, cu o uimire amestecata cu admiraţie şi cu teama mistică totdeodată.

Hotărât să tragă cât mai mare folos din situaţie, Jac striga în limba *quişua*, destul de tare ca să fie auzit de toată mulţimea, dar adresându-se lui Alvarez:

— Sunt aici sub protecţia lui Inti. Jaguarul trimis de ei ne-a călăuzit, pe tovărăşii mei şi pe mine. Noi aducem pacea şi nu războiul. Suveranii să fie buni şi îndurători cu supuşii lor, adversarii să se împace, oamenii să se unească într-o dragoste universală pentru a aduce laude zeilor!

— Fii bine venit, trimis al celui Atotputernic! exclamă peruvianul. Ai ieşit triumfător din toate încercările şi e un semn al misiunii tale divine. Cum să mai încapă îndoiala că eşti trimis de Însăşi Inti, când intervenţia ta se produce precis în clipa în care avem nevoie!

Apropie-te şi judecă. Sub masca lui Jose Alvarez, Peruvian al secolului acestuia, sunt ultimul dintre Incaşi, coborâtor al lui Huascar, care a fost victima conchistadorilor şi al fratelui sau Atahualpa. Rasa noastră asuprită nu s-a stins şi fiii soarelui s-au succedat, îndeplinind aci, în taina pustiului, riturile religiei lor. Astfel, de patru secole încoace, ei mai domnesc asupra câtorva mii de supuşi credincioşi, fără de ştirea guvernului oficial al Perului. Ei aşteaptă cu răbdare ora în care să proclame reînvierea patriei lor asasinate. Atunci împărăţia lor va renaşte şi lumea uimită va vedea deodată strălucind din nou marea civilizaţie a fiilor soarelui. Cincisprezece dintre străbunii mei şi soţiile lor sunt colo, în templu; aşezaţi în jilţuri de aur şi îmbrăcaţi în vestminte regale, îşi dorm somnul veşnic. Preoţii noştri i-au îmbălsămat şi i-au transportat în sanctuarul acesta misterios pentru ca ei să nu împărtăşească soarta vechilor împăraţi; cei ale căror moaşte au fost profanate de cuceritori şi aruncate în drum. Eu sunt moştenitorul lor şi, ca şi nefericitul meu străbun, mă numesc *Huascar.*

Vorbea astfel când personajul care sta în faţa lui, îmbrăcat tot atât de bogat şi păstrând aceeaşi atitudine maiestuoasă, îl întrerupse, strigând:

— Tu eşti Huascar, coborâtorul lui Huascar, cum eu sunt Atahualpa, scoborâtor al lui Atahualpa, avem şi unul şi celălalt, ca străbun comun pe Huayna Capac, care domnise ultimul înainte de năvălirea spaniolilor. Întocmai cum Huascar şi Atahualpa aveau, acum patru sute de ani, drepturi egale ca să domnească asupra împărăţiei, astfel şi azi noi, Huascar şi Atahualpa, suntem egal îndreptăţiţi să revendicăm tronul Incaşilor.

— Atahualpa nu era fiul unei prinţese de rasă divină; nu putea deci pretinde, aşa ca Huascar, să moştenească conducerea imperiului.

— Mama străbunului meu era regina din Quito; originea ei nu era nici mai puţin nobilă nici mai puţin divină decât cea a Incaşilor. Şi întreb, cine avea mai multe drepturi să domnească, Atahualpa, care era capabil sa comande şi să lupte, sau Huascar care trăia în moliciune şi trândăvie, negândindu-se decât la căutarea plăcerilor.

Dar noul Huascar exclama, indignat:

— Ai uitat, pare-mi-se, trădarea lui Atahualpa care, pentru a-şi satisface ambiţia şi-a predat împărăţia unor aventurieri fără scrupule!

Atahualpa voi să vorbească la rândul lui, dar Jac ridică mâna în semn de potolire şi spuse cu solemnitate:

— E o zi nefastă aceea în care fiii se ceartă pentru moştenirea părinţilor lor. Nu vă e ruşine, când poporul vostru e în ruină, când îşi plânge comorile, puterea, credinţa pierdută, când e redus să caute cu spaima pe pământul patriei sale ultimele urme aproape şterse ale anticei sale civilizaţii, nu vă e ruşine să vă certaţi pentru dreptul de a salva memoria străbunilor voştri! Legea care stăpâneşte viaţa, fericirea, tot ce este nobil şi mare, nu ştiţi voi că e Dragostea? Iubiţi-vă unii pe alţii şi orice speranţă vă va fi îngăduită. Dar dacă ura secătuieşte aspiraţiunile voastre şi sforţările voastre, o să vă înghită neantul. Dacă vreţi ca împărăţia voastră să mai renască vreodată din cenuşă, trebuie ca mai întâi să învăţaţi legea iubirii, unirii!

Huascar, Incaşul, cel pe care Jac îl cunoscuse ca Peruvianul Alvarez, sorbea ca iluminat cuvintele lui şi exclamă aprobând, pe un ton de adâncă convingere şi autoritate:

— Trimisul lui Inti a rostit cuvinte înţelepte. Suntem ameninţaţi din toate părţile de primejdii grele, să nu mai adăugam şi pe aceea şi mai cumplită, a urii, a dezbinării!

Dar celalalt, Atahualpa, ridicând fruntea cu îngâmfare, protestă:

— Nu vreau să renunţ la un drept: tronul străbunului meu – care e baza însuşi a imperiului nostru. Mai bine războiul decât abdicarea ca un urmaş nedemn şi laş!

Jac întinse spre răzvrătit o mână ameninţătoare:

— În numele lui Inti rostesc judecata împotriva ta, care n-ai voit să auzi cuvintele divine. Nu se află decât un Inca aici, căruia toată lumea trebuie să i se supună şi – iată-l.

Sfârşind aceste cuvinte, Jac se întorsese spre Huascar.

Atahualpa rânji şi spuse:

— Asta e judecată fără de valoare a unui judecător neputincios.

În aceeaşi clipa trase din cingătoare un paloş ce-l purta la coapsă şi se năpusti spre Huascar.

Partizanii acestuia din urmă se repeziră, ocrotindu-şi suveranul printr-un zid viu.

Atahualpa, şovăitor, se întoarse spre a arunca o privire asupra prietenilor săi; aştepta ajutorul lor.

Indienii însă, îl priveau ţintă pe Jac. Prezenţa trimisului Zeului-Soare îi intimida. Cum să se răscoale împotriva poruncii divinităţii?

Atahualpa se vedea părăsit.

Atunci, exasperat împotriva acestui străin care intervenise atât de pe neaşteptate ca să-i zdruncine prestigiul, voi să-l jertfească răzbunării sale. Se năpusti cu paloşul în mână ca să-şi potolească furia în sângele acestuia.

Pierre şi Robert înaintaseră lângă Jac şi-l încadrară, gata să-l ajute la prima ameninţare. Armele lor detunară în acelaşi timp.

Atahualpa se nărui, trăsnit, la picioarele trimisului lui Inti, fără ca partizanii lui, cu desăvârşire subjugaţi, să facă cel mai mic gest ca să încerce să-l răzbune.

— Slavă lui Inti! strigă el, prosternându-se în faţa trio-ului de exploratori. El şi-a rostit voinţa faţa de poporul nostru, lovind în nenorocitul nostru frate, care asculta de imboldurile spiritului râu. Îl plâng pe Atahualpa, rătăcit de orgoliu. Ridicaţi rămăşiţele lui pământeşti. Şi acum, ascultaţi vocea Stăpânului, care vrea să fiţi uniţi sub puterea mea. Prin mine veţi cunoaşte reînnoirea; prin mine vă vor fi redate patria şi credinţa străbună.

Pe când, la un semn al preoţilor, trupul lui Atahualpa fu dus de acolo, Huascar se întoarse spre altar, unde focul sacru ardea cu vâlvori şi întinse braţele într-un gest de rugăciune.

— Slavă lui Inti, care ne luminează şi ne încălzeşte! Slavă lui Inti care dă rod ogoarelor şi câmpiilor şi pomilor noştri şi face să crească turmele noastre!

Şi mulţimea extaziată repetă într-un singur glas:

— Slavă lui Inti!

11

După o oră, arheologii fură conduşi solemn într-o sală imensă, unde lumina zilei nu pătrundea decât prin trei uşi, cu cercevelele oblice. Pereţii erau tapisaţi cu plăci de aur. Mesele, scaunele, cu care era mobilată această încăpere, erau tot din aur.

— Toate astea fac milioane, spuse Pierre cu admiraţie. Păcat că nu putem lua câteva din podoabele astea, atârnate pe pereţi.

— Noi nu suntem conchistadori, spuse Robert. Opera descoperirii făcută de ei ar fi fost grandioasă fără lăcomia lor, care a sluţit totul.

— Vasăzică, observă Jac, gânditor, toate tainele Incaşilor nu sunt încă profanate. Rămâne cel puţin o cetate asupra căreia civilizaţiile noastre moderne nu şi-au marcat amprentele şi în cetatea aceasta un templu care şi-a păstrat bogăţiile.

Înţeleg de ce Alvarez Huascar a şovăit atât ca să admită străini în sanctuarul lui, de ce a ridicat atâtea obstacole în faţa noastră şi ne-a supus la încercări atât de aspre.

Dar era mai curând Alvarez, căci lepădase tunica, turbanul şi podoabele lui Inca, spre a-şi relua costumul de postav roşu şi pălăria lui turtită. Şi nu mai vorbea limba quinşua, ci spaniola.

— Îţi datorez, senor Lasserre, precum şi amicilor d-tale, o recunoştinţa nemărginită, le spuse el grav. Fard de voi, nimic nu s-ar fi ales din ultimul sanctuar al Incaşilor. Războiul civil ar fi spulberat ceea ce năvălirile străinilor n-au distrus, încă.

Vă socotesc, deci, ca binefăcători ai supuşilor mei şi ai mei personali şi nu numai ca oaspeţii mei ci ca nişte prieteni foarte scumpi, ca pe nişte fraţi care pot cere tot de la fratele lor. Vizitaţi în voie cetatea, cu palatele şi templele ei; mâinile voastre, ştiu asta, nu le vor profana.

Indianul se întrerupse spre a se reculege puţin şi reluă cu o voce mişcata:

— Am totuşi o rugăminte să vă adresez şi îţi amintesc, în privinţa asta, senor Lasserre, ceea ce te declarai gata să-mi făgăduieşti pentru a obţine dreptul de a vizita sanctuarul nostru. Vă conjur să nu destăinuiţi nimănui nici locul de aşezare, nici măcar existenţa acestei cetăţi. Legile statului peruvian mă vor deposeda repede şi această ultimă moştenire a Incaşilor va merge să îngroaşe bunurile profane ale asupritorilor.

Arheologii se priveau, codindu-se.

Se supuseseră ei aşadar atâtor strădanii, desfăşuraseră atâta ingeniozitate pentru a renunţa la profitul victoriei, când, în sfârşit, o câştigaseră?

— Senor Alvarez, spuse Jac, putem noi avea aerul de a ne înapoia plouaţi din expediţia noastră?

— Nu va fi aşa! Am să vă conduc într-o călătorie cum niciodată vreun arheolog, înaintea dv., nu s-a putut lauda că a realizat-o. Călăuziţi de mine veţi vizita ruine pe care, până acum, numai iniţiaţii le cunosc, mărturii glorioase ale trecutului nostru, a căror descoperire vă va face celebri şi pe care sunt gata să le las prada curiozităţii savanţilor şi turiştilor, numai ca această cetate să rămână neviolată.

Între zidurile acestea erau îngrămădite uriaşe bogaţii, căci nu veniseră jefuitori „civilizaţi” să le fure ornamentele şi sculele de aur şi de argint.

În sfârşit Huascar, ultimul din Incaşi, porni la drum cu musafirii lui şi cu un cortegiu impunător.

Sub conducerea lui, misiunea făcu măreţe descoperiri arheologice, care răsplătiră larg pe Jac şi pe prietenii săi pentru respectul lor faţă de secretul oraşului sfânt.

Peste câteva săptămâni, când se îmbarcară pentru Franţa, Alvarez îi reconduse până pe puntea vaporului lor.

— Sper, le spuse el la despărţire, ca veţi reveni în curând. Veţi fi totdeauna bineveniţi în casa lui Alvarez, la Lima, ca şi în palatul lui Huascar, la Tampu-Tocco, cetatea sfântă.

SFÂRŞIT

LIBERTY
1913
UNITED STATES OF AMERICA
E PLURIBUS UNUM
FIVE CENTS

CUPRINS

1 4
2 12
3 21
4 26
5 29
6 41
7 48
8 56
9 64
10 70
11 80
CUPRINS 83

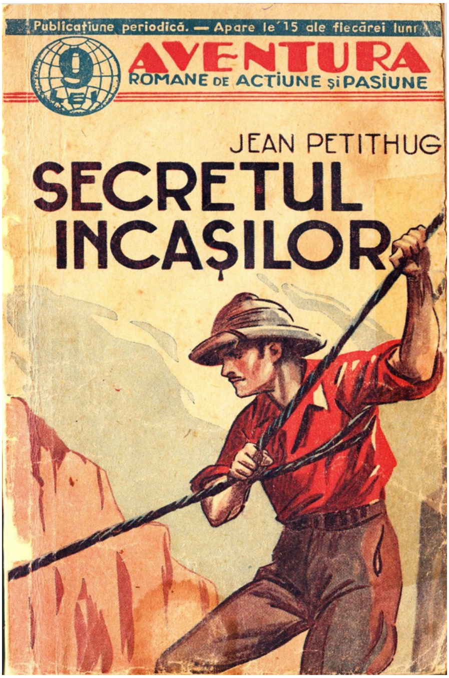
Publicaţiune periodică. — Apare la 15 ale fiecărei lun
9 LEI
AVENTURA
ROMANE DE ACTIUNE şi PASIUNE
JEAN PETITHUG
SECRETUL INCAŞILOR

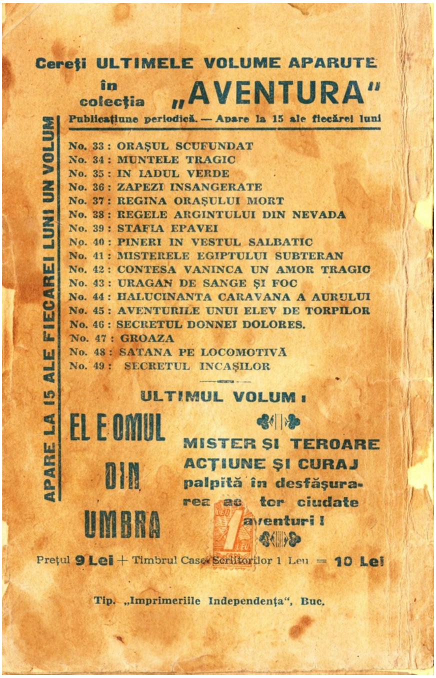

Cereţi ULTIMELE VOLUME APARUTE
în colecţia „AVENTURA"
Publicaţiune periodică. — Apare la 15 ale fiecărei luni

APARE LA 15 ALE FIECAREI LUNI UN VOLUM

No. 33 : ORAŞUL SCUFUNDAT
No. 34 : MUNTELE TRAGIC
No. 35 : IN IADUL VERDE
No. 36 : ZAPEZI INSANGERATE
No. 37 : REGINA ORAŞULUI MORT
No. 38 : REGELE ARGINTULUI DIN NEVADA
No. 39 : STAFIA EPAVEI
No. 40 : PINERI IN VESTUL SALBATIC
No. 41 : MISTERELE EGIPTULUI SUBTERAN
No. 42 : CONTESA VANINCA UN AMOR TRAGIC
No. 43 : URAGAN DE SANGE ŞI FOC
No. 44 : HALUCINANTA CARAVANA A AURULUI
No. 45 : AVENTURILE UNUI ELEV DE TORPILOR
No. 46 : SECRETUL DONNEI DOLORES.
No. 47 : GROAZA
No. 48 : SATANA PE LOCOMOTIVĂ
No. 49 : SECRETUL INCAŞILOR

ULTIMUL VOLUM:

EL E OMUL DIN UMBRA

MISTER ŞI TEROARE
ACŢIUNE ŞI CURAJ
palpită în desfăşurarea ac[illegible]tor ciudate aventuri!

Preţul 9 Lei + Timbrul Casei Scriitorilor 1 Leu = 10 Lei

1 LEU CASA

Tip. „Imprimeriile Independenţa", Buc.